

Sairaanhoidajan ammatti-identiteetin muodostuminen monimuotokoulutuk- sessa

Anne Majuri

Opinnäytetyö
Lokakuu 2017
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala
Sairaanhoidaja (AMK)

Tekijä(t) Majuri, Anne	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK	Päivämäärä Lokakuu 2017
	Sivumäärä 42	Julkaisun kieli Suomi
		Verkojulkaisulupa myönnetty: x
Työn nimi Sairaanhoitajan ammatti-identiteetin muodostuminen monimuotokoulutuksessa		
Tutkinto-ohjelma Sairaanhoitaja (AMK)		
Työn ohjaaja(t) Tiina Blek ja Pirkko Ratinen		
Toimeksiantaja(t) Jyväskylän ammattikorkeakoulu		
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyön tarkoitus oli kuvata sairaanhoitajan ammatti-identiteetin muodostumista monimuotokoulutuksessa. Opinnäytetyön tavoitteena oli tuottaa tietoa monimuotokoulutuksen kehittämiseksi ja ammatti-identiteetin kasvun tueksi opiskeltaessa sairaanhoitajaksi monimuotokoulutuksessa. Verkko-opinnoista ja ammatti-identiteetistä on aikaisempaa tutkimustietoa jo olemassa. Uusi pedagoginen lähestymistapa tutkintoon johtavassa koulutuksessa mahdollistaa opiskelun, työ -ja perhe-elämän yhteensovittamisen. Sairaanhoitajan identiteetti muodostuu prosessinomaisesti opiskeluaikana. Sosiaalinen yhteenkuuluvuuden tunne on tärkeä osa ammatti-identiteetin muodostumista.</p> <p>Opinnäytetyössä tarkasteltiin neljän opiskelijan kokemuksia opiskelusta monimuotokoulutuksessa ja sen vaikutusta ammatti-identiteetin muodostumiseen. Opinnäytetyö toteutettiin laadullisena tutkimuksena. Haastateltavat valikoituivat tarkoituksenmukaisen otannan perusteella opiskelijoihin, jotka opiskelevat sairaanhoitajiksi monimuotokoulutuksessa. Tuloksia tarkasteltiin teemoittelemalla ja tulkitsemalla aineistoa teoreettista taustaa vasten.</p> <p>Johtopäätöksinä esitellyt kohdat nostavat esiin monimuotokoulutuksen erityispiirteitä. Opinnäytetyössä esitellyt tulokset mukailivat hyvin pitkälti aikaisempia tutkimustuloksia. Monimuotokoulutuksessa ammatti-identiteetin kasvun kannalta tärkeimpiä tekijöitä olivat yhteenkuuluvuus, oma motivaatio ja halu reflektioon, vapaus sekä kädentaitojen harjoittelun suhde sairaanhoitajan asiantuntijan roolin omaksumiseen. Opinnäytetyön tuloksia voidaan hyödyntää monimuotokoulutuksen kehittämisessä.</p>		
Avainsanat (asiasanat) sairaanhoitaja, ammatti-identiteetti, ammatti-identiteetin muodostuminen, monimuotokoulutus		

Author(s) Majuri, Anne	Type of publication Bachelor's thesis	Date October 2017 Language of publication: Finnish
	Number of pages 42	Permission for web publication: x
Title of publication The formation of nurses' professional identity in blended learning		
Degree programme Degree Programme in Nursing		
Supervisor(s) Blek Tiina and Ratinen Pirkko		
Assigned by JAMK University of Applied Sciences		
Abstract <p>The purpose of the thesis was to describe the formation of nurses' professional identity in blended learning. The aim was to produce information for the development of blended learning and for supporting the growth of a professional nursing identity when studying in blended learning. A great deal of research information has been produced about online studies and professional identity. The new pedagogical approach enables the integration of studies to working and family life. The formation of a professional nursing identity is a result of a process during the education. The sense of social togetherness is an important part in the formation of the professional identity.</p> <p>The thesis examined four students' experiences of studying in blended learning and its impact on the formation of their professional identity. The thesis was carried out as qualitative research, and the data was collected by interviewing four purposefully selected students studying nursing by means of blended learning. The results of the thesis were analysed by using themes and by interpreting the data based on the theoretical background.</p> <p>The conclusions highlighted the special features of blended learning. The results presented in the thesis were greatly in accordance with those of previous research. In blended learning, the most important factors in the growth of professional identity were fellowship, personal motivation, desire of reflection, freedom and the relationship between clinical skills and expertise. The findings of the thesis can be utilized in the development of blended learning.</p>		
Keywords/tags (subjects) nurse, professional identity, professional identity formation, blended learning		

Sisältö

1	Johdanto	3
2	Sairaanhoidajan ammatti-identiteetti ja monimuotokoulutus.....	4
2.1	Sairaanhoidaja	4
2.2	Ammatti-identiteetti ja sen muodostuminen	5
2.3	Monimuotokoulutus sairaanhoitajakoulutuksessa.....	6
3	Tutkimuksen tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymys	9
4	Tutkimuksen toteuttaminen	9
4.1	Laadullinen tutkimus	9
4.2	Kohderyhmä ja aineistonkeruu	10
4.3	Aineiston analyysi.....	12
5	Tulokset	15
5.1	Vastuu ja vapaus.....	15
5.2	Sosiaalistuminen monimuotokoulutuksessa.....	19
5.3	Ammatillisuuden kasvu monimuotokoulutuksessa	22
6	Pohdinta ja päätelmät	24
6.1	Tutkimuksen luotettavuus.....	24
6.2	Eettinen pohdinta.....	26
6.3	Keskeisten tulosten tarkastelua	27
6.4	Johtopäätökset	31
6.5	Jatkotutkimusmahdollisuudet ja tulosten hyödynnettävyys.....	32

Lähteet	34
Liitteet	38
Liite 1 Saatekirje	38
Liite 2 Suostumus opinnäytetyöhön	39
Liite 3 Haastattelurunko	42

Taulukot

Taulukko 1 Esimerkki aineiston tiivistämisestä.....	14
Taulukko 2 Johtopäätökset taulukoituna.....	32

1 Johdanto

Muuttuva työelämä, monipuolistuvat tehtäväkuvat ja sairaanhoitajan ammatin uudet vaatimukset asettavat haasteita perinteiselle ammattikorkeakoulutukselle. Opetusministeriön hallitusohjelmaa tarkentavassa Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmassa 2011 -2016 todetaan, että tieto- ja viestintätekniikkaa hyödyntämällä voidaan tarjota mahdollisuus joustavimpiin ja yksilöllisempiin opintoihin sekä uudistaa opetusta ja toimintakulttuuria (Koulutus ja tutkimus vuosina 2011–2016. 2012, 18). Myös uuden hallitusohjelman (29.5.2015) tavoitteena on, että hallituskauden päätteeksi oppimisympäristöjä on modernisoitu ja digitalisaatiota ja uuden pedagogiikan mahdollisuuksia on hyödynnetty oppimisessa (Hallitusohjelma 2015, 17). Tammikuussa 2017 hallitus on päättänyt julkisen talouden suunnitelmassaan kohdennetusti rahoittaa korkeakoulutuksen digitaalisten oppimisympäristöjen kehittämistä sekä ympärivuotisen opiskelun edellytyksiä (Erityisavustus korkeakouluille korkeakoulutuksen kehittämiseen 2018 - 2020. 2017).

Näitä tavoitteita on lähdetty innovatiivisesti toteuttamaan ammattikorkeakouluissa, ja moni oppilaitos tarjoaa monimuotototeutusta eri tutkintojen suorittamiseksi. Monimuotokoulutus on verrattain uusi vaihtoehto perinteiselle koulutukselle ja monimuotokoulutukset mahdollistavat joustavan opiskelun. (Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Tiedote 10.4.2015.) Monimuotokoulutus sisältää paljon verkko-oppimista, vastuun ottamista omasta oppimisesta, oppimisen reflektointia ja itsenäistä työskentelyä (Ireland, Martindale, Johnson, Adams, Eboh & Mowatt 2009).

Sairaanhoitaja on asiantuntija-ammatti ja asiantuntijaksi kehittyminen vaatii luottamusta omaan osaamiseen ja ammatillisen osaamisen arvostamista. Asiantuntijuus rakentuu teorian tietämisestä, kyvystä soveltaa tietoja sekä ongelmanratkaisu –ja reflektiotaidoista. (Ora-Hyytiäinen 2004, 25,118.) Hoitotyö on traditionaalinen ammatti, jossa omaan ammattiryhmään sosiaalistuminen on ammatti-identiteetin muodostumisen keskeinen väline (Hyvönen 2008, 20). Ammatti-identiteettiä aletaan muodostaa jo opiskeluaikana. Opinnäytetyössä oltiin kiinnostuneita siitä, millaisia piirteitä liittyy sairaanhoitajan ammatti-identiteetin muodostumiseen monimuotokoulutuksessa.

2 Sairaanhoidajan ammatti-identiteetti ja monimuotokoulutus

2.1 Sairaanhoidaja

Sairaanhoidajan ammatti määritellään asiantuntija-ammattiksi. Tilastokeskuksen mukaan sairaanhoidajat luokitellaan terveydenhuollon asiantuntijat ryhmään. Sairaanhoidaja on henkilökohtaisesti vastuussa antamastaan hoidosta. Sairaanhoidaja suunnittelee, arvioi ja toteuttaa hoidon kokonaisuutta, lääkehoitoa, hoitotoimenpiteitä ja tutkimuksia yhdessä potilaan ja lääkärin kanssa. Sairaanhoidaja seuraa hoidon vaikuttavuutta. Sairaanhoidaja on velvoitettu jatkuvasti kehittämään ammattitaitoaan. Sairaanhoidaja vastaa hoidon koordinoinnista ja hoitoon osallistuvasta työryhmästä. (Sairaanhoidajan eettiset ohjeet 1996; Tilastokeskus 2010.)

Sairaanhoidajan ammatin vaatimukset ovat lisääntyneet yhteiskunnan kehittymisen myötä ja sairaanhoidajalta edellytetään osaamisen kehittämistä ja ammatillisen pätevyyden säilyttämistä koko työuransa ajan (Kotila 2012, 11 - 12). Sairaanhoidajaliiton tuoreen Sairaanhoidajien uudet työnkuvat- laatua tulevaisuuden sote-palveluihin- raportin mukaan hoitohenkilökunnan koulutusmäärien lisääminen ei riitä turvaamaan henkilökunnan määrää. Sosiaali- ja terveystieteiden alan suurimpia haasteita tulevat olemaan hoitohenkilökunnan saatavuus, rekrytointi ja ennen kaikkea työssä pysyminen. (Sairaanhoidajaliiton APN- asiantuntijaryhmä 2016.) Sairaanhoidajan ammatilla on pitkä historia hoitotyössä. Uusia palveluita ja uusia rooleja kehitettäessä on otettava tämän ammattiryhmä huomioon. Sairaanhoidajat ovat keskeisessä asemassa työvoiman suunnittelussa ja käyttöönotossa. Sairaanhoidajien asiantuntemusta olisi arvostettava, säilytettävä ja kehitettävä niin paikallisesti, kansallisesti kuin kansainvälisesti. (Drew 2011, 131.)

2.2 Ammatti-identiteetti ja sen muodostuminen

Identiteettiä, ammatti-identiteettiä ja niiden muodostumista on tutkittu paljon ja hyvin erilaisilta näkökulmilta. Identiteetin ytimessä on henkilön kokemus itsestään juuri sillä hetkellä, sisältäen kuitenkin myös käsityksen itsestä menneessä ja tulevassa. (Ora-Hyytiäinen 2004, 80; Vanttaja & Järvinen 2006, 27; Hyvönen 2008, 7.) Identiteetin käsitystä ja määritelmää voidaan pilkkoa pieniin osa-alueisiin sen mukaan, mitä halutaan tarkastella. Selkeä jako kuitenkin tehdään persoonallisen ja julkisen identiteetin välille. Persoonallisuus kuvaa yksilön ainutkertaisuutta ja julkinen identiteetti sosiaalista rakentumista suhteessa toisiin. (Ora-Hyytiäinen 2004, 80.) Sairaanhoidajan ammatti-identiteetin muodostumiseen vaikuttavia elementtejä ja teemoja on opinnäytetyöhön johdettu Hyvösen (2008) tutkimuksesta. Tutkimus käsittelee ammatti-identiteettiä lähes samasta näkökulmasta opinnäytetyön kanssa ja tutkimuksessa esitetyt teemat ovat relevantteja myös opinnäytetyön tarkastelukulmasta katsottuna (Hyvönen 2008).

Ammatillinen identiteetti ja sen muodostuminen ovat nousseet viime vuosina ajankohtaiseksi aiheeksi. Oman osaamisen tunnistaminen ja elinikäisen oppimisen taidot korostuvat, kun markkinoilla tarvitaan joustavaa osaamista. Tulevaisuuden sairaanhoidajalta vaaditaan joustavuutta, aloitteellisuutta ja yrittäjyysorientaatiota ja ammattiin kiinnittyminen ja sitoutuminen ovat tarpeellisia. (Nuutinen 2008, 5.)

Ammatti-identiteetin pohja ja perusteet muodostetaan koulutuksessa ja ammatti-identiteetti kasvaa valmistumisen jälkeen siirryttäessä harjoittamaan omaa ammattia. Ammatti-identiteetin vahvistumiseen työelämässä vaikuttavat koulutuksessa rakennettu perusta sekä hoitajan työssä koettu arvostuksen tai arvottomuuden tunne sekä työn mukanaan tuoma vastuullisuus. (Hyvönen 2008, 107.) Identiteetin rakentamiseen ja muodostumiseen vaikuttaa eri toiminta- ja oppimisympäristöjen kulttuuri (Ora-Hyytiäinen 2004, 80). Hyvösen (2008, 20) määritelmän mukaan hoitotyö on traditionaalinen ammattiryhmä, jonka ammatti-identiteetin muodostuminen perustuu omaan ammattiryhmään sosiaalistumisesta.

Ehdottoman tärkeänä osana ammatti-identiteettiin vaikuttaa sosiaalisen yhteenkuuluvuuden kehittäminen. Identiteetin kannalta oleellista on kuuluminen joukkoon ja

tunne siitä, että on tiimin jäsen. Sairaanhoidajan identiteettiin kehittyminen on prosessinomaista rakentumista opiskeluaikana. Identifioituminen on jatkuva prosessi, eikä identiteetillä ole valmista muotoa. Tutkimuksen mukaan opiskelijan näkökulmasta sairaanhoidajan identiteetti on selkeästi sidoksissa hoitotyön perinteisiin ja kulttuuriin. Identiteetti rakentuu kuulumisesta ryhmään, kokemuksesta omasta työstään sekä sairaanhoidajan roolista. (Ora-Hyytiäinen 2004, 45, 80.)

Hoitotyössä oppiminen ja ammatillinen kehittyminen edellyttävät kokonaisvaltaista ammatillista kasvua. Ammatti-identiteetti on osa ammatillista kasvua ja ammatillinen kasvu tapahtuu työuran edetessä. (Hyvönen 2008, 38.) Hoitotyössä vuorovaikusta tapahtuu päivittäin potilaiden, eri ammattialojen ja hallinnon kanssa. Näissä vuorovaikutustilanteissa sosiaalinen identiteetti muodostuu. Ammatillinen identiteetti on liikkuva määre, eikä sisällä vain tiettyjä taitoja tai liity vain tiettyyn rooliin esimerkiksi työssä. Oma käsitys itsestä ammatin edustajana ja oma suhde työhön vaikuttavat käsitykseen omasta tietämisestä ja osaamisesta. Ammatillinen identiteetti muotoutuu työyhteisöjen kulttuureissa sekä yhteiskunnallisissa tilanteissa, joissa ammattilaiset työskentelevät. Yhteisön jäsenet määrittelevät näiden merkitysrakenteiden kautta omaa asemaansa yhteisössä. (Eteläpelto & Vähäsantanen 2010, 40 – 41; Eriksson-Piela 2003, 29.)

2.3 Monimuotokoulutus sairaanhoidajakoulutuksessa

Monimuotokoulutuksesta käytetään kansainvälisesti termiä ”blended learning”. Termi on suhteellisen uusi, eikä sille ole vielä yhtä yksittäistä määritelmää. Yksi määritelmä on yhdistää perinteiseen koulutukseen teknologiaa joka mahdollistaa koulutuksen etäyhteydellä. (Ireland ym. 2009.) Tutkimuksissa on havaittu että verkko-oppiminen ei korvaa opettajia vaan opettajan panos on välttämätön. Sekoittamalla perinteistä oppimista ja verkko-opiskelua on oltava pedagogisesti tietoinen siitä, millaisia vaikutuksia sillä on oppimistuloksiin. Sairaanhoidajan monimuotokoulutus vaatii sovellettuja kursseja monien erilaisten taitojen hankkimiseen. Tärkeä osa monimuo-

tokoulutusta ja verkko-opintoja on elinikäisten oppimisen taitojen karttuminen. Elinikäiset oppimisen taidot ovat välttämättömiä ammatilliseen kehitykseen ja tuottavat asiantuntijuutta. (Ireland ym. 2009.)

Verkko-opiskelun tarkoituksena on tarjota joustavuutta, eikä sen tarkoituksena ole syrjäyttää yleissivistävää opetusta. Etusijalla opetuksessa on sen tehokkuus eikä opiskelijoiden oppiminen ole kiinni käytetystä mediasta tai tekniikasta. Verkko-opiskelu vaikuttaa taloudellisemmalta ja sopii hyvin esimerkiksi jatkokoulutukseen. Nykyistä tutkimusta voitaisiin parantaa lisäämällä teoreettista näkökulmaa kuvailevien tutkimusten sijaan. (Phelan 2015, 261 - 262.) Vahvan näytön puute saattaa asettaa päätäjät haastavien valintojen eteen kun innovatiivisia lähestymistapoja tuodaan korkeakouluihin. Vankkaa näyttöön perustuvaa tietoa tarvitaan päätöksenteon tueksi opetuksessa. (McCutheon, Lohan, Traynor, & Martin 2015.)

Yhteiskunnassa tapahtuvat muutokset heijastuvat sairaanhoitajan ammattiin. Erityisen mielenkiintoisen näkökulman ammatin ja toimintaympäristön muuttumiseen tuo koulutuksen kehittämisen näkökulma. Korkeakouluissa toteutettava rakennemuutos haastaa koulutuksen ja tämä näkyy esimerkiksi virtuaalikoulutuksen lisääntymisenä ja lisääntyneenä asiantuntijuuden tuottamisena. Tärkeä näkökulma on, miten tätä asiantuntijuutta voidaan tuottaa, saavuttaa ja ylläpitää. (Eloranta & Virkki 2012, 97.)

Ammattikorkeakoulun monimuotokoulutus tarjoaa joustavan mahdollisuuden opiskella. Uusi pedagoginen lähestymistapa tutkintoon johtavassa koulutuksessa mahdollistaa opiskelun, työ -ja perhe-elämän yhteensovittamisen. Monimuotoisuudella ja verkko-opinnoilla halutaan myös tukea opiskelijan verkostoitumista omalla paikkakunnallaan ja tukea työllistymistä. Verkko-opintoina ei ole mahdollista suorittaa koko sairaanhoitajan tutkintoa, vaan opintojaksojen osaamistavoitteista on pyritty tunnistamaan ne alueen, jotka vaativat opiskelijan fyysistä läsnäoloa. Erilaiset kädentaidot sekä vuorovaikutustaitojen harjoittelu vaativat läsnäoloa ja kontaktipäiviä suunnitellaan näiden sisältöjen ympärille. Verkossa opetusta toteutetaan vuorovaikutteisesti hyödyntäen erilaisia teknisiä ratkaisuja sekä yksilö- että ryhmäohjauksena. (Blek, Häkkinen, Immonen, Kantanen, Ketola, Kurunsaari, Nukari & Pelkonen 2015, 28 - 34.)

Monimuoto-opiskelu ja verkko-oppiminen haastavat perinteistä oppimistyyliä. Oppimaan oppiminen ja oman oppimistyylin löytäminen ovat aikaisempaa merkittävämpiä, sillä oppiminen on oppijakeskeisempää. Opiskelijan omalla vastuulla on oma oppiminen ja vaaditaan itseohjautuvuutta sekä motivaatiota. Virtuaalisessa ympäristössä voidaan käyttää erilaisia menetelmiä kuten perinteiset tehtävät, äänitallenteet, nauhoitetut videot, live-videot, kuvat, äänet, ja näihin yhdistettynä erilaiset opetusmenetelmät. Verkko-opiskelu asettaa oppijoille uudenlaisia vaatimuksia kuten uusien oppimisympäristöjen käyttö, uusien kontekstien hahmottaminen, ymmärrys oman osallistumisen merkityksestä ja oman mielenkiinnon ylläpitäminen. (Koppa 2011.)

Sairaanhoitajan perustutkinnon tärkeimpiä osia ovat kädentaidot ja oman alan asiantuntijuuden kehittyminen. Resurssien puute, henkilöstön vaihtuvuus ja potilaiden lisääntynyt monisairastavuus on vähentänyt hoitotyön opiskelijoiden mahdollisuuksia harjoitella kädentaitoja aidoissa työympäristössä. Tämä haastaa korkeakoulut innovatiiviseen menetelmien kehittämiseen, jotta voidaan taata tehokasta koulutusta myös kädentaitojen oppimiseen. Kansainvälinen laajentuminen on tuonut erilaisia teknologisia innovaatioita sairaanhoitajakoulutukseen, esimerkiksi simulointiin, verkko-opetukseen, virtuaaliseen oppimiseen ja digitaalisiin opetusvälineisiin. (McCutheon ym. 2015.) Myös sairaanhoitajan tutkintoon johtavassa monimuotokoulutuksessa lähiopetuksessa on järjestetty laboraatiotunteja, jotka sisältävät erilaisia simulaatioita. Simulaatiot pyrkivät mallintamaan reaalielämää ja näin haastamaan opiskelijoita etsimään vaihtoehtoisia ratkaisuja monimutkaisiin ja joskus epämääräisiin tehtäviin. Reflektio, heittäytyminen, uuden tiedon kerääminen, ongelmanratkaisu ja ryhmätyöskentely ovat simulaatioissa opittavia taitoja. Koetaan että simulaatioiden reaalielämään kouluttavat ominaisuudet toimivat siltana teoriaopintojen ja työelämän välillä. (Teräs, Kias & Jokela 2016.)

3 Tutkimuksen tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymys

Opinnäytetyön tarkoitus on kuvata sairaanhoitajan ammatti-identiteetin muodostumista monimuotokoulutuksessa. Opinnäytetyön tavoite on tuottaa tietoa monimuotokoulutuksen kehittämiseksi ja ammatti-identiteetin kasvun tueksi opiskeltaessa sairaanhoitajaksi monimuotokoulutuksessa.

Tutkimusongelmaksi tutkittavasta ilmiöstä muodostui kysymys: Millaisia piirteitä liittyy sairaanhoitajan ammatti-identiteetin muodostumiseen monimuotokoulutuksessa?

4 Tutkimuksen toteuttaminen

Kvalitatiivinen tutkimus edellyttää joustavaa katsontakulmaa. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2013, 81.) Tutkimuksen aiheen valinnan vaiheessa ammatti-identiteetin muodostumista tarkasteltiin monesta eri näkökulmasta. Monimuotokoulutuksen näkökulma valikoitui reunaehdoiksi aiheen ajankohtaisuuden ja kiinnostavuuden vuoksi. Ammatti-identiteetin muodostuminen nimenomaan sairaanhoitajakoulutuksessa rajautui opinnäytetyön tekijän mielenkiinnon ja sairaanhoitajakoulutuksen ja sairaanhoitajan ammattikuvan jatkuvan muutoksen vuoksi. Opinnäytetyössä tutkittava ilmiö on myös tutkittavaa koulutusalaan hyödyttävä.

4.1 Laadullinen tutkimus

Aineiston keruun, analysoinnin, sekä tulkinnan ja luotettavuuden menetelmät sisältyvät kaikki tutkimusotteeseen. Opinnäytetyöstä haluttiin sisällöltään kuvaileva. Kysymysosat miten tai minkälainen antavat tutkimusongelmaa kuvailevan vastauksen, ja kysymys miksi on tutkimusongelmaa selittävä. (Hirsjärvi ym. 2013, 129.) Tutkimusongelma ja siitä johdetut tutkimuskysymykset ohjaavat koko tutkimusprosessia ja niiden suunnitteluun kannattaa käyttää aikaa (Kananen 2015, 45). Tutkittavan ilmiön

vuoksi tutkimusotteeksi valikoitui laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimusote. Lähestymistavan valinta määrittelee käytettävät menetelmät ja tutkimuksen alussa tehtyjen ratkaisujen perusteella tehdään menetelmien valinnat. (Kananen 2017, 38.) Aiheen valinta määritteli osaltaan menetelmän valintaa. Laadullinen tutkimus mahdollistaa tutkittavan ilmiön paremman ymmärtämisen ja syvemmän ymmärryksen pohjalta voidaan ilmiötä mahdollisesti kehittää. (Kananen 2015, 71.) Tutkittava ilmiö, sairaanhoitajan ammatti-identiteetin muodostuminen monimuotokoulutuksessa, vaatii ilmiön ymmärtämistä ja kuvaamista sanallisesti. Ammatti-identiteetin muodostuminen on laaja ja yksilöllinen prosessi, joka ei ole suoraan yleistettävissä. Ihmisten kokemukset ja reaali maailman näkeminen ovat laadullisen tutkimuksen kiinnostuksen kohteena. (Kananen 2008, 25.)

Kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimusote ja kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimusote tuottavat tutkimustuloksen eri tavoin. Kvantitatiivinen tutkimus keskittyy määrään ja sen pohjalta tehtyihin yleistyksiin. Kvantitatiivista tutkimusta määrittelevät tarkat säännöt ja viitekehykset. (Kananen 2008, 24.) Kvalitatiivisen tutkimuksen tutkimusprosessi ei ole samankaltainen suora prosessi kuin määrällisessä tutkimuksessa. Opinnäytetyön yhtenä motiivina oli opinnäytetyön tekijän oppimisprosessi ja laadullisessa tutkimuksessa prosessi on eräänlainen oppimistapahtuma, jos katsotaan tutkijaa itseään inhimillisenä välineenä. Tulkinnat ja näkökulmat kehittyvät tutkimusprosessin edetessä. (Kivi 2015, 74.) Kvalitatiivinen tutkimus käyttää sanoja ja lauseita ja yhdestä havaintoyksiköstä pyritään saamaan irti mahdollisimman paljon eli pyritään käsittelemään tapausta syvyysuunnassa (Kananen 2017, 35 - 36).

4.2 Kohderyhmä ja aineistonkeruu

Primääriaineistosta puhutaan kun aineisto kerätään nimenomaista tutkimusta varten. Mikäli tutkimuksessa hyödynnettäisiin jotain olemassa olevaa aineistoa, tätä kutsuttaisiin sekundääri aineistoksi. Tässä kohdassa aineistolla tarkoitetaan itse tutkimusongelman ratkaisemiseksi tarvittavaa aineistoa. Opinnäytetyöhön kerättiin tarkoituksenmukaista primääriaineistoa. Opinnäytetyön teoriaosan aineisto ei ole osa tutkimusaineistoa. (Kananen 2017, 73, 82 - 83.)

Opinnäytetyön kohteena ovat monimuotototeutuksessa sairaanhoitajiksi opiskelevat henkilöt. Haastateltavat henkilöt valittiin ilmiön rajaamisen jälkeen tarkoituksenmukaisesti niin, että tutkittava ilmiö liittyy heihin. Tarkoituksenmukaisesti valittujen opiskelijoiden joukosta valikoitui 13 opinnäytetyöhön sopivaa henkilöä. Vuosikursien 2014 ja 2015 monimuotokoulutuksessa aloittaneita, valikoituja sairaanhoitajaopiskelijoita lähestyttiin kirjeellä (liite 1), sähköpostilla ja tekstiviestillä. Kirjeessä esiteltiin opinnäytetyön aihe sekä kerrottiin mitä tutkimukseen osallistuminen haastateltavalta edellyttää. Viiteen yhteydenottoon vastattiin ja neljän henkilön kanssa lopullisesti sovittiin haastattelu-aika. Haastattelun aluksi haastateltava allekirjoitti Tutkimukseen suostumus-lomakkeen (liite 2).

Haastatteluun osallistuneet opiskelijat olivat eri vuosikursseilta ja eri kohdissa opintojaan. Aineisto on siis enemmänkin poikkileikkaava kuin ilmiön etenemistä seuraava. Opinnäytetyön aineiston keruu toteutettiin teemahaastatteluilla, jotta ilmiön ymmärtäminen ja hahmottaminen olisi mahdollisimman kokonaisvaltaista ja luonnollista. Teemahaastattelua käytetään esimerkiksi, jos halutaan aineistoa vähemmän tunnetusta ilmiöstä ja haastattelu antaa vapauden haastateltavien puheelle. (Saaranen-Kauppinen & Puusniikka 2006.) Teemahaastatteluun oli ennalta määritelty haastattelussa käytävät teemat ja muistiinpanot helpottivat asian mahdollista tarkentamista. Teemahaastattelun teemat perustuivat ammatti-identiteetin muodostumisen jo olemassa ja tiedossa oleviin elementteihin. Haastatteluissa käsitellyt teemat ovat johdettuja Hyvösen (2008, 120) väitöskirjan käsittelemistä teemoista. Haastattelu-rungon (liite 3) avulla tavoitteena oli saada aineisto, josta voidaan tehdä luotettavia päätelmiä tutkittavasta ilmiöstä (Hirsjärvi & Hurme 2009, 66). Teemat ja kysymykset ovat tärkeässä roolissa. Haastattelun runkoa ja toimivuutta testattiin harjoitushaastattelulla. Harjoitushaastattelua ei litteroitu ja se toteutettiin puhelimitse. Tavoitteena oli tarkastella, nouseeko haastattelun aikana avainsanoja joita oletettavasti haastattelun teemat aineistoon nostavat. Harjoitushaastattelun perusteella teemojen järjestystä muutettiin. Teemoja kapeutettiin ja tarkentavista kysymyksistä tehtiin avustavia muistiinpanoja. (Hirsjärvi & Hurme 2009, 72 - 73.) Tämän jälkeen voitiin aineiston keruu aloittaa.

Ilmiön laajuuden käsittämiseksi haastateltiin myös kahta asiantuntijaa. Asiantuntijoiden haastattelu antoi lisäarvoa ja ymmärrystä vuorovaikutussuhteiden dynamiikasta, yhteiskunnallisesta kehityksestä sekä ilmiön tulkinnassa. Asiantuntijoiden haastattelut toteutettiin myös teemahaastatteluin. Haastattelut myös luvalla nauhoitettiin ja litteroitiin. Asiantuntijoiden lausumista oli hyötyä aiheen rajaamisessa, teemahaastattelun rungon rakentamisessa sekä aineiston analyysin vaiheissa. Itse tutkimusaineistoon nämä haastattelun kuitenkin eivät sisälly niin, että ne olisi huomioitu sisällöltään osana tutkimusaineiston analyysia. (Alastaro, Åkerman & Vaittinen 2017, 218.)

4.3 Aineiston analyysi

Aineiston keruun aikana samanaikaisesti litteroitiin ja luettiin tekstiä sekä tehtiin alustavaa analyysia. Aineisto luettiin useaan otteeseen sisällön ja kokonaisuuden hahmottamiseksi ja aineisto kulki tutkimusprosessin mukana aina ensimmäisen haastattelun tekemisestä raportin viimeistelyyn saakka (Kananen 2015, 163). Aineiston analysointi ei liity vain tutkimusprosessin yhteen vaiheeseen, vaan on tavallista, että samanaikaisesti aineiston keruun kanssa aineistoa jo analysoidaan. Näitä aineistonkeruu-analyysisyklejä oli opinnäytetyön aikana useita sillä analyysin jälkeen usein tarvittiin uutta tietoa. (Hirsjärvi ym. 2013, 223; Kananen 2017, 131.) Aineiston samanaikainen kerääminen ja purkaminen edesauttoivat opinnäytetyöntekijän motivaation ylläpitämistä. Kun aineistoa käsiteltiin tuoreeltaan, se inspiroi ja motivoi teorian ja tutkimusten etsimiseen, sekä nopeutti koko opinnäytetyöprosessin etenemistä. (Hirsjärvi & Hurme 2009, 135.)

Haastattelunauhoitteita oli yhteensä noin 120 minuuttia. Keskimäärin haastattelun kesto oli noin 30 minuuttia. Haastatteluista saatu nauhoitettu aineisto purettiin litteroimalla tekstimuotoon. Tekstimuotoista aineistoa kertyi 15,5 A4 kokoista arkkia. Tutkimuskysymys ja analyysitapa määrittelevät litteroinnin tarkkuustason. Tutkimusaineiston analyysi opinnäytetyössä keskittyy aineiston sisältöön. Opinnäytetyön tarkkuuden, käytettävissä olevan ajan, sekä opinnäytetyön tutkimusongelman vuoksi lit-

teroinnin tarkkuuden arvioitiin olevan riittävä, vaikka aineistosta otettiin analysoitavaksi informaatiota varsin vähän. (Ruusu vuori & Nikander 2017, 427, 430.) Litteroinnin taso oli yleiskielellinen, eli esimerkiksi eleitä, taukoja tai äänenpainoja ei tekstiin sisällytetty. Tekstiä ei kuitenkaan muutettu kirjakielelle, vaan tekstistä löytyy murre- ja puhekielen ilmaisut sellaisenaan ja teksti on purettu sanatarkasti. Näitä ei ole huomioitu analyysissä tai tuloksissa erillisinä havaintoina, vaan sanatarkkoja sitaatteja on hyödynnetty tulosten esittelyssä opinnäytetyön raportissa. (Kananen 2017, 134 – 135; Hirsjärvi & Hurme 2009, 140 - 141.)

Litteroinnin jälkeen tekstimuotoinen aineisto tulostettiin ja luettiin jälleen kertaalleen. Perinteisiä kynällä tehtäviä muistiinpanoja lisäiltiin aineiston osiin, viitoittamaan tulosten kirjoittamista. Litteroitua tekstiä lukiessa ja työstäessä kyse ei ole pelkästään teknisestä työvaiheesta vaan samanaikaisesti opinnäytetyön tekijä tutustui aineistoon tarkemmin ja mielessä alkoi hahmottaa koodausteemat ja esitulkintaa. (Ruusu vuori & Nikander 2017, 431.) Aineiston koodaaminen tarkoittaa aineiston tiivistämistä ja muuttamista helpommin käsiteltävään muotoon. Jokainen muodostaa omanlaisensa koodausjärjestelmän tutkimusaineistosta riippuen. Opinnäytetyössä tulostetut litteraatit koodattiin väreillä. Lukemalla litteraatit saatiin vaikutelmaa siitä, mitä teemoja aineistosta löytyy ja ne teemoiteltiin omille väreille. Koko tulostettu aineisto käytiin läpi ylivaihe kynnällä, koodaamalla asiakokonaisuudet sille kuuluvalla teemavärillä. (Kananen 2017, 136 - 137.)

Koodaaminen tapahtui neljään kategoriaan. Alkuvaiheessa ne olivat dialogisuus ja reflektio, opintojen tuki, tekninen toteutus ja sosiaalistuminen. Raakatekstistä valitut alkuperäisilmaukset pelkistettiin mahdollisimman kuvaaviksi ilmauksiksi. Pelkistetyt ilmaukset luokiteltiin ja syntyi 4 luokkaa; vastuu ja vapaus, sosiaalistuminen monimuotokoulutuksessa, opiskelu monimuotokoulutuksessa ja ammatillisuuden kasvu monimuotokoulutuksessa.

Tulosten tiivistämisvaiheessa luokat nimettiin enemmän kuvaavasti ja lopulliseen raporttiin syntyi kolme otsikkoa; vastuu ja vapaus, sosiaalistuminen monimuotokoulutuksessa ja ammatillisuuden kasvu monimuotokoulutuksessa. Taulukossa (ks. taulukko 1) on vielä nähtävillä otsikko opiskelu monimuotototeutuksessa. Tämä ei kuitenkaan vastannut omana kategorianaan asetettuun tutkimuskysymykseen, joten sisältö sopivilta osin sisällytettiin muiden otsikoiden alle.

Taulukko 1 Esimerkki aineiston tiivistämisestä

Raakateksti	Kuvaava ilmaus	Otsikko
"Että se tuntui niinkun tosi hyvältä kun se niinkun ymmärsi ja se tsemppas. Että kyllä se kuitenkin oli semmoinen eteenpäin vievä voima."	opettajatutorin tuki oli eteenpäin vievää	Vastuu ja vapaus
"Tokihan siitä oli niitä opetuksia mutta paljon tehtiin itse kirjallisia töitä ja sitten oli simulaatioita ja ne oli tosi hyvä ja opettavaisia."	monimuotokoulutuksessa oli moninaisia tehtäviä	Opiskelu monimuotokoulutuksessa
"Se menee tosi silleen sahaten, et välillä mä oon siellä urani huipulla. että jes jes mutta sit tavallaan se pohja putoo et ei musta oo mihinkään. Että se on kyllä vielä aika hakuvaiheessa."	itsereflektio ja identiteetin etsiminen	Ammatillisuuden kasvu monimuotokoulutuksessa
"Mä tykkään siitä niitten tyylistä, monella opettajalla on se että ne tuo sieltä omasta työelämästään niitä esimerkkejä mikä auttaa ainakin mulla siihen ammatilliseen kasvuun."	sosiaalistuminen omaan ammattiryhmään	Sosiaalistuminen monimuotokoulutuksessa

Opinnäytetyön tarkoituksena ei ollut tutkia ammatti-identiteetin muodostumista omana ilmiönään, sillä sairaanhoitajan ammatti-identiteettiä on tutkittu paljon ja elementit ammatti-identiteetin muodostumisesta on tiedossa. Sen sijaan opinnäytetyössä oltiin kiinnostuneita siitä, miten ammatti-identiteetin muodostumisessa näkyvät elementit toteutuivat tai toimivat monimuotokoulutuksessa. Tämän vuoksi rakennettiin melko väljä deduktiivinen analyysiryhmä ja aineiston luokittelu perustui aikaisempaan viitekehykseen sairaanhoitajan ammatti-identiteetin muodostumisesta. (Tuomi & Sarajärvi 2012, 113.)

Tutkimusraportissa voidaan osoittaa aineiston kattavaa käyttöä, kun lainatut sitaatit ovat merkitty haastateltavaa tarkoittavalla tunnuksella. Opinnäytetyössä tulosten raportoinnissa H1- H4 tarkoittavat haastateltavien tunnusta, jolla opinnäytetyön tekijä osoittaa, että aineistosta ei ole poimittu vain muutaman haastateltavan ajatuksia. (Ruusuvuori & Nikander 2017, 430.)

5 Tulokset

5.1 Vastuu ja vapaus

Sairaanhoidajaksi valmistavan tutkinnon monimuotokoulutukseen hakeuduttiin opintojen joustavuuden vuoksi. Syitä olivat muun muassa perhetilanne, pienten lasten kanssa haluttiin samanaikaisesti viettää aikaa tai perhe asui toisella paikkakunnalla ja päivittäinen läsnäolo ei olisi ollut mahdollista. Myös työtilanne vaikutti niin, että opintoja haluttiin suorittaa yhtäaikaisesti työn kanssa. Ne jotka yhtäaikaisesti työn ohella aloittivat opinnot, jäivät jossain vaiheessa opintovapaalle tai muutoin kevensivät työn ja opintojen yhteiskuormitusta. Verkossa opiskeleminen oli kaikille haastateltaville jo jostain entuudestaan tuttua. Toiset olivat käyttäneet verkkoa opiskelutarjoitukseen työelämässä esimerkiksi täydennyskoulutuksien kautta ja osan haastateltavien aikaisemmissa opinnoissa joitain osia oli toteutettu verkossa. Menetelmänä verkko-opiskelu oli siis tuttua.

Verkossa opiskeleminen ja erilaisten alustojen ja järjestelmien käyttö vaati ICT taitojen hallitsemista. Verkossa toimiminen koettiin helpommaksi, kun ICT-opintojakso oli heti opintojen alussa. Kaikki haastateltavat kokivat, että haasteiden sattuessa yhteystiedot ja koulun tuki olisi ollut saatavilla ja niistä oli myös informoitu riittävästi. Linkkinä koulun ja verkon välillä ajateltiin olevan opettajatutor. Sähköposteihin ja viesteihin vastaaminen kohtuullisessa ajassa nousi aineistossa selvästi. Verkon takana koettiin joskus yksinäisyyttä ja selkeä linkki kouluun vahvisti joukkoon kuulumisen tunnetta.

Opettajatutorin rooli oli moninainen. Opettajatutor koettiin olleen ryhmäytymisen tukena, viemässä ryhmää eteenpäin, linkkinä koulun ja verkon välillä sekä erilaisten juoksevien asioiden hoitaja.

”...et se pitää kyllä semmosta ryhmäytymistä yllä. Mikä on mun mielestä tosi tärkeitä koska me nähdään niin harvoin.” H3

- ”... semmoinen tavattoman lämmin ja eteenpäin vievä tuki, niin se oli niinku yllättävän arvokasta.” H4

- ”... koko ajan ollut sama tutor-opettaja. Siihen on tavallaan tullut se sellainen opettaja-opiskelija suhde ja se on tavallaan ollut helppo sitten pyytää apua. H1

Aineistosta nousi esiin, että osalla haastateltavista on ollut opintojen aikana useampi opettajatutor ja toisilla on läpi opintojen säilynyt sama opettajatutor. Kun opettajatutor oli läpi opintojen ollut sama, opiskelijan ja opettajatutorin välille syntyi luottamuksellisempi ohjaussuhde. Tällöin opiskelijan oli ollut helpompi lähestyä myös muissa kuin käytännön haasteissa omaa opettajatutoria. Saman opettajatutorin säilyminen läpi opintojen on opintoja edistävää ja mielekkäämpää ja tukee opiskelijan itsereflektointia.

Monimuotokoulutuksessa koettiin epävarmuutta kun haastateltavat vertasivat sairaanhoitajan tutkinnon monimuotototeutusta ja päivätoteutusta. Epävarmuus oman osaamisen karttumisesta nousi esiin haastateltavien puheesta. Tutkittavat pohtivat onko laboraatioita yhtä paljon, onko ryhmän jatkuvalla tuella suuri merkitys ja muodostuuko kollegiaalisuutta eri tavalla päiväopetuksessa kuin monimuoto-opetuksessa.

”... että mä en niinku ite mieltis itsekseni niin paljon sitä. Että tulisko mulle sitten vähemmän niitä kysymyksiä mieleen, että tuleeko musta koskaan sairaanhoitajaa kun mä oon alanvaihtaja. Että oisko se niinku se tavallaan ryhmän tuki ja kollegiaalisuus, mistä puhutaan paljon sairaanhoitajan työssä, niin lähtiskö se sitten kasvamaan paremmin jo silloin opiskeluaikana sieltä alusta lähtien. (kun vertaa päiväopintoihin)”H4

Myös alanvaihtajien rooli tuli aineistossa esiin. Lähihoitajataustaiset sairaanhoitaja-opiskelijat pohtivat, onko tutkinnon tietomäärä liian suuri hallittavaksi ilman hoitotyön pohjakoulutusta tai työkokemusta. Alanvaihtajat itse kokivat myös epävarmuutta omasta taustastaan. Kuitenkin kaikki kohdat haastatteluissa, joissa tämä alanvaihtajien epävarmuus tuli esiin, oli asiayhteydeltään asetettu vastakkain lähihoitajataustaisiin opiskelijoihin.

No mulle se on sopinut tosi hyvin, koska mä oon tehnyt työn ohessa ja peruskoulutukseltani lähihoitaja niin mä koen, että se on mulle ollut helpompaa mut siis opiskelijat joilla ei ole sitä hoitajan pohjaa kyllä mä koen että se niille on paljon haastavampaa. Et ne joutuu tekemään töitä ihan niitten perusasioiden kanssa. Ja ei sitten välttämättä, kun on niitä lähikontaktipäiviä, nii ne on hirveen nopeetemposia, ni välillä tuntuu, et saako ne sitä kaikkee sisällytettyä kun kaikki on uutta. H3

Lähihoitajataustaisten opiskelijoiden kädentaitojen osaaminen oli jo korkeammalla tasolla kuin alanvaihtajien. Sairaanhoitajatutkinnon sisältö koostuu kädentaitojen osaamisen lisäksi sairaanhoitajan asiantuntijan roolista. Koulutustaustasta huolimatta sairaanhoitajan ammattin asiantuntijan roolin rakentaminen oli uuden ammatti-identiteetin rakentamista. Lähihoitajataustaisilla opiskelijoilla saattoi olla kädentaitojen osaaminen ja niiden kartuttamisen tavoittelu osaltaan haasteena sairaanhoitajan asiantuntijuuden rakentamisessa. Opettajille koko ryhmän huomioon ottaminen erilaisine osaamisineen toi myös haasteita.

”... piti joskus jollekin opettajalle sanoa että täällä on muutama joka ei oo koskaan tehnyt tätä, joka ei niinku tiä tätä ja voisko ne termitkin käydä, että näin ihan alusta asti voitaisko käydä läpi.” H4

Epävarmuudesta ja ammatti-identiteetin kasvun prosessien eroista huolimatta kaikki olivat yhtä mieltä siitä, että monimuotokoulutus vaatii paljon omaa motivaatiota ja vastuuta omasta oppimisesta. Itse-reflektio koettiin oppimisen edellytyksenä ja itse-reflektointi oli välttämätöntä identiteetin kehittymisen kannalta. Reflektoinnin kautta oman ammatillisuuden koettiin kasvavan. Oma motivaatiota ja halua reflektointiin täytyy myös ylläpitää.

”...ni se on semmonen iso juttu tässä oman paikan hakemisessa ja siinä sen oman ammattiminän löytymisessä, mutta mä oon vahvasti sitä mieltä et siihen vaikuttaa vahvasti myös ihmisen oma persoona. Mitä sä oot valmis tekemään, näkemään ja kokemaan. Kaikki ne vaikuttaa siihen omaan ammatti-identiteettiin.”H2

–”... siinäkin on ne omat asenteet ja se oma motivaatio. Tavallaan mitenkä ylpeä sä oot siitä sairaanhoitajuudesta, kuinka paljon sä oot niinku valmis panostaa siihen itekkin ja peilaamaan omaa ittees ja antamaan itsestäs ni sitä valmiimpi sä oot sairaanhoitajana. Monimuotokoulutuksessa vastuu on hyvin paljon itsellään.”H1

Kaikki haastateltavat kokivat oman motivaationsa erittäin korkeina. Valmistuminen sairaanhoitajan ammattiin oli monelle pitkäaikainen haave, ja elämäntilanne ei ollut aikaisemmin siihen antanut mahdollisuutta. Nyt monimuotokoulutus antoi mahdollisuuden toteuttaa omaa unelmaa ja motivaatio sen saavuttamiseen oli suuri.

”..sen takia mä oon siirtymässä tälle alalle koska mä arvostan sitä kaikkein eniten. Se on mulle ollut se motiivi.” H4

Kyllähän se sairaanhoitajuus on sussa olemassa tietyllä tavalla koko ajan. Kyllä se niinkun se sairaanhoitajan sydän on tavallaan missä tahansa kulkee.” H1

Aikatauluttaminen koettiin suurimpana etuna monimuotokoulutuksessa.

”... se tietty vapaus viehättää tässä monimuodossa.”, ”... voi tavallaan valita sen ajan, millon teet koulujuttuja.” H1

Luentojen kuunteleminen nauhoitteena mahdollisti omaan opiskelutahtiin sopivan tauottamisen ja mahdollisten muistiinpanojen tekemisen. Tehtäviä ja videoita pystyttiin tekemään sovitetusti omaan muuhun aikatauluun. Hyvänä koettiin se että oma oppimistyyli pääsi oikeuksiinsa kun voitiin valita tehtävien tekemisen ajankohta, tyyli sekä opiskeluvauhti. Jo tässä pienessä otannassa opiskelijoita oli nähtävissä erilaisia oppimistyyliä. Oman oppimistyylin ja vahvuuksien löytyminen ja niiden mukaan

työskentely olivat monimuotokoulutuksen myötä mahdollista. Tietoisuuden kasvaminen omista vahvuuksista ja taidoista edisti sairaanhoitajan ammattiin kasvamisessa.

5.2 Sosiaalistuminen monimuotokoulutuksessa

Verkossa sosiaalistumista esiintyi monella eri tavalla. Erilaiset keskustelufoorumit, sosiaalisen median kanavat kuten WhatsApp ja Facebook koettiin toimiviksi kanaviksi olla yhteydessä muihin opiskelukavereihin. Kun opinnot toteutettiin pääosin verkossa ja perinteistä keskusteluyhteyttä ei esimerkiksi koulun käytävillä tai luokkahuoneissa päässyt syntymään, epäviralliset keskusteluväylät näyttäytyivät aineistossa näiden vastineena.

”... alussa varsinkin oli tosi tärkeää ihan jo käytännössä että joku saatto kysyä niinku missä meillä alkaa ja mitä sun pitäisi olla tekemässä.”H4

”... ne WhatsApp-ryhmät ja muut, et sieltä kyllä sitten, jos ei jotain tiennyt, niin sieltä kysymällä sai kyllä jokainen vastauksen. Et tavallaan jos sinne ryhmään tuli kysymys niin ei kenenkään kysymystä sillain niinkun hyljeksitty, et oltais jätetty vastaamatta tai muuta.” H2

Näissä forumeissa keskusteltiin paljon opintojen käytännön asioista. Haastateltavat kokivat että keskusteluista sai paljon tukea käytäntöön mutta myös vertaistukea.

”... laitetaan just jotain viestejä sinne 210 ja niinku tulee samat fiilikset...”H1

Numero 210 viittaa tässä opintopisteiden lukumäärään eli opintojen etenemiseen. Keskusteluissa jaettiin niin hyviä kuin huonojakin fiiliksiä ja niihin saatiin vastakaikua tai erilaisia näkemyksiä.

Verkkotyökalujen kautta tehtävät ryhmätyöt tai työskenteleminen yhdessä koettiin yhtä toimivaksi kuin luokkahuoneissa. Kasvojen tunnistaminen ja opiskelijakavereiden tunteminen nousi jokaisesta haastattelusta tärkeänä asiana. Kasvojen tunnistaminen verkkokeskusteluiden ja kontaktitunnilla tai muualla tapaamisen välillä oli merkittävä linkki. Verkossa saatettiin jakaa suljetuissa keskustelufoorumeissa henki-

lökohtaisiakin asioita ja keskustelukumppaneiden tunnistaminen lisäsi ryhmäytymisen ja luottamuksen tunnetta. Linkkinä opiskelukavereiden tunnistamiseen verkossa ja kontakteilla toimivat profiilikuvat, opiskelijoiden itsensä tekemät videot sekä erilaiset webinaarit ja virtuaaliluennot.

”Täytyy sanoa että sitä sosiaalista on yllättävän paljon ollut, kun on videokuvajuttuja ja Skypen kautta virtuaaliluentoja... Et sit siellä vaan näkyy se kasvo tai kuva et ei olla fyysisesti läsnä, mutta ihan yhtälailla siellä tehään yhdessä.”H3

”... Vaikka tää on sellainen perinteinen ammatti ja nähty tuolla käytävillä. Onhan sielläkin ollut sitä ryhmäytymistä mutta onhan täällä kontaktitunnilla oltu kasvotusten ja sit ne kasvot siellä somessakin tietyllä tavalla jos on niin kun ylläpitänyt sitä ja ryhmä on edennyt ja kasvanut sen prosessin mukana. H1

”.. monella tavalla pystytään niinku käyttämään sitä tietotekniikkaa ja monella tavalla niinku vaikuttamaan toisiimme opiskelijakavereiden kanssa ja opettajan kanssa. Että se kaikki on tärkeitä. ”H4

Myös opettajat toimivat sosiaalistumisen välineinä. Omien kokemusten tuominen työelämästä opintoihin konkretisoi opiskelijan ajatusta tulevasta ammatista. Omien kokemusten lisäksi opettaja ikään kuin maalasi kuvaa tulevasta ammatista opiskelijalle. Myös ajan hermolla oleminen helpotti tulevaisuuden työmahdollisuuksien esitlemisessä.

”... on tuonut sitä kenttää lähemmäs että opettajat on tavallaan käytännöllistänyt sitä hommaa. Mä tykkään siitä niitten tyylistä, monella opettajalla on se, että ne tuo sieltä omasta työelämästään niitä esimerkkejä, mikä auttaa ainakin mulla siihen ammatilliseen kasvuun, et okei työelämässä tehään tollein.”H2

Harjoittelut ja muu työelämäyhteistyö oli suuri mahdollisuus tulevaan ammattiin sosiaalistumiselle. Kuuluminen tulevaan ammattiryhmään koettiin merkitykselliseksi.

Ohjaajien ja työyhteisön vastaanotto harjoittelupaikossa ja suhtautuminen opiskelijoihin olivat sosiaalistumisen kautta ammatti-identiteettiä kasvattavia.

*”No kyllähän niinku työporukka, niinku et sä olet osa jotakin ni kasvat-
taa sitä. Ja sitä semmosta ammatti-identiteettiä että minä kuulun tähän
porukkaan ja olen osa tätä näin.” H3*

Ammatillisuuden kasvun lisäksi ohjaajista ja kollegoista työpaikalla otettiin mallia hoitotyön toteuttamisessa. Sairaanhoidaja toteuttaa hoitotyötä näyttöön perustuen ja jokaisella on omat tavat toteuttaa ammattiaan. Esimerkiksi työjärjestys tai kirjaamis-tyyli voi olla erilainen vaikka lopputulos on sama.

*”.. erilaisia menetelmiä näkee sitten taas työelämässä kuinka vaikka ku-
kakin ohjaajista toimii...Kun taas sitten tuut sielt harjoittelusta ja tuut
siihen teoriaan niin siellä tulee taas sitä oivallusta ja kasvua...” H2*

Myös ulkoiset näkyvät asiat kuten osaston avaimet tai sairaanhoidajan työvaatteiden pukeminen toi tunteen ammattiryhmään kuulumisesta.

*-”... sain niinku ensimmäistä kertaa vetää sen vihreän paidan, sairaan-
hoitopiirin vihreän paidan päälle niin mä meinasin ruveta itkemään,
musta se tuntu niin ihanalta laittaa se päälle. Et vitsi kun se opiskelu oli
tuntunut niin kaukaiselta ja että voiko se toteutua. Vitsit musta tulee oi-
keesti sairaanhoidaja.”H4*

Omaa tulevaa ammattia ja omaa roolia tulevaisuudessa pohdittiin myös oman toiminta-alueen työllisyystilanteen ja palvelurakenteen kautta. Jyväskylässä on meneillään Uusi sairaala-hanke ja myös se näkyi aineistossa. Sairaala alueella kulkeminen ja rakennustyömaan seuraaminen nostattivat ajatuksia tulevasta työnkuvasta ja aiheuttivat pohdintaa omasta roolista tulevaisuudessa. Opiskeluaikana liitettiin myös Sairaanhoidajaliittoon ja Tehyyn sekä seurattiin sosiaalisessa mediassa käytävää keskustelua sairaanhoidajan ammatista ja hoitotyöstä. Vapaaehtoistyö oli myös yksi keino jo opiskeluaikana toteuttaa tulevaa ammattia. Nämä kanavat auttoivat myös sosiaalistumisessa tulevaan ammattiryhmään.

-”... niinku ainakin omalla kohdalla sitä identiteetin kasvua on se että heti kun opiskelut alkoi niin mä heti liityin Sairaanhoidajaliittoon ja Te-hyyn niin ne on niinku semmosia, että on niin ihanaa kun sait ensimmäisen kerran sen sairaanhoitaja-lehden kotiin omalla nimellä. Ne on kivoja lukea ja tietysti verkossakin seurata niitä ja ne on semmosia tärkeitä mi-hin halusi liittyä heti ja haluaa kuulua ja seurata. H4

-”... onhan siinä kaikki vapaaehtoistyö ja kaikki joka tuo sitä. (ammatti-identiteettiä)”H1

5.3 Ammatillisuuden kasvu monimuotokoulutuksessa

Monimuotokoulutuksessa ammatillisuuden kasvua koettiin eniten konkreettisen tekemisen kautta. Koulutuksessa olevat kontaktikerrat ja niihin sisältyvät stimulaatio – ja laboraatiotunnit sekä työelämä harjoittelut antoivat mahdollisuuden kädentaitojen harjoitteluun.

Kontaktikertoja toivottiin koulutukseen enemmän. Kontaktitunneilta toivottiin nimenomaan konkreettista tekemistä. Teoriatieto ja kädentaidot koettiin olevan sairaanhoitajan ammatin ydintä ja siihen keskittyminen kontaktikerroilla oli ammatillisuutta edistävää ja toi varmuutta omaan sairaanhoitajuuteen.

”... Mut tavallaan jos miettii noita labrojakin jossa ollaan piikitetty toisiamme, otettu vähän verta ja tutkittu ja hutkittu ni onhan se ollu ihan täysin erilaista lähtee sinne harjoitteluun kun tiiät että oot pitänyt sitä neulaa kädessä ja sä oot ottanut niitä verinäytteitä ni tuohan se varmuutta siihen. Ja kädentaidot on just semmosii, et niitä ei opi ku tekemällä” H2

”..simulaatiotunnit on semmosia missä tuntuu että tässä nyt oikeesti jotain tehdään ja et se ei oo sellasta pelkkää teoriaa.” H3

Mitään aihealuetta ei koulutuksessa koettu turhana. Ymmärrys siitä, että kaikkia koulutuksessa opeteltuja ja käsiteltyjä aiheita tarvitaan sairaanhoitajan työssä, kasvoi koulutuksen aikana. Sairaanhoitajan ammatin asiantuntijuutta pohdittiin ja reflektointiin paljon. Asiantuntijan rooli ei ollut samalla tavalla itsestään selvä oletus, kuin kädentaitojen osaaminen sairaanhoitajan ammatissa.

”... laboraatiot esim. on tuonut ymmärrystä siitä, että ollaan niin kun tietyllä tavalla asiantuntijoita, ja se että sairaanhoitajan vastuu on erilainen kun lähihoitajan.”H1

Läpi aineiston korostui monimuoto-opiskelijoiden kova motivaatio opiskeluun ja sairaanhoitajaksi valmistumiseen. Kontaktikerroille oli valmistauduttu tutustumalla aihealueeseen ja odotukset ja motivaatio oppimiseen olivat kovat. Osalla opintojaksoista kurssi avattiin ensimmäisellä kontaktitapaamisella ja tutustuminen sisältöön tehtiin yhdessä. Tämä koettiin turhauttavana ja ajanhukkana, vaikka sen tarkoitus ymmärrettiin. Kun monimuoto-opiskelija fyysisesti tuli kouluun kontaktikerralle oli aineiston mukaan hänellä tarve päästä suoraan asiaan ja saada maksimaalinen tieto tai taitomäärä mukaansa.

”.. että onhan meillä odotukset aika korkealla sitten kun me harvoin on se(kontaktiopetusta).”H2

”... kun jotkut tulee jostain kaukaa ja sitten meidän ryhmä tuntee jo toisensa ja sitten opettaja haluaa tutustua kaikkiin kun se ekan kerran näkee ja käytetään hirveesti aikaa siihen että taas esitellään itsemme. Se ei hirveesti anna sille joka tulee jostain huitsin nevadasta ja haluaisi sitä asiaa. Että sitä asiaa, sitä tiukkaa ydin asiaa mahdollisimman paljon.”

H4

Varsinkin opintojen alkuvaiheen jälkeen, kun ryhmäytyminen on tapahtunut jo verkossa, kontaktikerroilla ei koettu enää tarvetta ryhmäytymisen tukemiseen tai erillisiin esittelykierroksiin, eikä sille annettu suurta painoarvoa aineistossa.

Harjoitteluissa ammatillisuuden koettiin saavan isoja harppauksia eteenpäin. Harjoittelun ohjaajat ja ohjaajien kanssa tehty reflektointi koettiin ammatillisen kasvun tukena. Oma ammatillisuutta kasvatti myös pärjäämisen tunne.

*”Varmaan ihan noi keskussairaalan harkat että mä oikeesti pärjään siellä ihan hyvin... Pärjäämisen tunne antaa vahvuutta sairaanhoitajuu-
delle.”H3*

*”...niin kyllähän se on taivahan tosi, kun sä palaat sen harjoittelun jäl-
keen niihin teorioihin mitä sä oot opiskellut, ja tavallaan reflektoit sitä
opeteltua juttua, niin kyllähän siinä tulee aika iso harppaus ja taas niin-
kun ammattiminä kasvaa.”H2*

6 Pohdinta ja päätelmät

6.1 Tutkimuksen luotettavuus

Laadullisen tutkimuksen reliabiliteetin ja validiteetin käsitteet ovat vaihtelevat. Käsi-
teet ovat peräisin kvantitatiivisen tutkimusotteen puolelta ja laadullisen tutkimuksen
kohdalla validiteetissa on kyse tutkimuksen pätevyydestä. Pätevyys voidaan ymmär-
tää myös uskottavuudeksi ja vakuuttavuudeksi. Tutkimuksessa on tärkeää erottaa
mahdollisimman hyvin tutkijan käsitteet tutkittavien käsitteistä. (Saaranen-Kauppi-
nen & Puusniekka 2006.)

Opinnäytetyön tarkoituksena oli ymmärtää ammatti-identiteetin muodostumiseen
kuuluvia elementtejä ja niiden toteutumista monimuotokoulutuksessa eikä niinkään
muodostaa kattavaa teoriaa ammatti-identiteetin muodostumisesta monimuotokou-
lutuksessa. Kun laadullinen opinnäytetyö toteutetaan teemahaastatteluilla, puhtaasti
objektiivista käsitystä ei ole mahdollista muodostaa. Opinnäytetyö tulosten esitte-
lyssä on kuitenkin pyritty käsittelemään aineistoa objektiivisesti ja ymmärtämään te-
kijän käsitysten vaikutus tulosten tulkinnassa. Kiinnostus aihetta kohtaan on helpot-
tanut motivaation ylläpitämistä opinnäytetyön valmiiksi saattamiseen asti. Työn eri
vaiheissa asioiden reflektointi ja tulosten pohtiminen on vaikuttanut opinnäytetyön
tekijän ammatti-identiteetin rakentumiseen. Kuitenkin opinnäytetyön tuloksen kan-
nalta on tärkeää pohtia tarkasti opinnäytetyön tekijän roolia, sillä tekijä on itse osa
tutkimaansa ilmiötä. Opinnäytetyön tekijän on kyettävä kriittisesti pohtimaan omaa
suhdettaan tutkittavaan ilmiöön ja pyrittävä pitämään opinnäytetyön subjektiivisuus

hallittavana (Ilmonen 2015, 143). Objektiivisuus lisääntyy subjektiivisuuden tiedostamisesta (Kananen 2008, 121). Asiantuntijahaastattelut toimivat hyvänä alustana objektiivisuuden lisäämiselle. Toisaalta olemalla itse osa kohderyhmää, opinnäytetyön tekijä pystyi ymmärtämään ilmiön kokonaisuutta laajasti. Haastatteluissa opinnäytetyön tekijä väistämättä havainnoi haastateltavaa. Näitä havaintoja ei kuitenkaan huomioitu tekstiä litteroitaessa. Litterointi kirjoitettiin sanatarkasti ja näin pyrittiin vähentämään opinnäytetyön tekijän ajatusten vaikutusta opinnäytetyön tuloksiin. (Tuomi & Sarajärvi 2012, 73.)

Opinnäytetyön luotettavuutta varmennettiin nauhoittamalla ja litteroimalla haastattelut. Haastattelutilanteet pyrittiin pitämään joka kerta samalaisina ja haastattelurungon mukaisena. Kuuntelemalla ja litteroimalla tekstit voitiin tarkastella haastattelutilanteiden tunnelmaa ja haastattelijan roolia haastatteluiden välillä. Arvioitaessa haastatteluiden samankaltaisuutta todettiin, että haastattelut ovat kiitettävän yhteneväiset. Opinnäytetyön tekijä on onnistunut, huolimatta taustastaan ja suhteestaan ilmiöön, riittävästi rajaamaan omaa kokemustaan ja ajatteluaan sekä säilyttämään tarvittavan struktuurin. Jokaiselle haastateltavalle esitettiin samat kysymykset ja keskusteltiin samoista teemoista. Teemojen järjestyksellä ei ollut suurta merkitystä tutkimuksen luotettavuuteen. (Hirsjärvi & Hurme 2009, 104.)

Tutkimuksen luotettavuuden kannalta voidaan pohtia aineiston kattavuutta ja saturaatiota. Saturaatiolla tarkoitetaan tilannetta, jossa haastatteluista ei tutkimusongelman kannalta nouse enää uutta tietoa (Tuomi & Sarajärvi 2012, 87). Opinnäytetyön aineisto koostuu yksilöistä. Jokainen yksilö on erilainen ja opinnäytetyössä tutkittiin kunkin yksilön suhdetta tutkittavaan ilmiöön. Opinnäytetyöntekijän ennako-oletus oli, että haastattelut tuottavat hyvin erilaista sisältöä. Tieteellinen ajattelu yleisesti haluaa yleistää tuloksia ja yksilöiden erilaisuuden merkitystä vierastetaan (Laine 2015, 29). Vaikka aineisto koostuu vain neljän opiskelijan kokemuksista, tuottivat haastattelut kuitenkin melko samankaltaisia vastauksia. Aineistoa pystyttiin myös kattavasti käyttämään.

Opinnäytetyöstä pidettiin päiväkirjaa ja tehtiin muistiinpanoja prosessin ajan. Pienetkin ahaa-elämykset, kysymykset ja epäilykset kirjoitettiin muistiinpanoihin ja päiväkirjaan ylös. Puhelimen note-palvelu oli tässä kohtaa prosessia hyvä työkalu, sillä se oli aina mukana ja ajatusten kirjaaminen oli nopeaa. Myös tieke-muistiopalvelu toimi

muistiinpanovälineinä. Kaikki opinnäytetyön paperit, muistiinpanot, aineistot ja päiväkirja olivat yksissä kansissa sekä tietokoneella että paperisena versiona.

Raportin kirjoittamisen vaiheessa muistiinpanoihin palattiin useaan kertaan. Riittävä ja tarkka dokumentointi antaa opinnäytetyölle läpinäkyvyyttä, joka lisää tieteellisen työn luotettavuutta (Kananen 2017, 176). Läpinäkyvyyttä ja luotettavuutta parantaa myös haastateltujen mielipide tulkinnasta ja opinnäytetyön tuloksista. Yhtä haastateltavaa pyydettiin lukemaan opinnäytetyön tulkinta ja tulokset ja antamaan niistä mielipide. Haastateltava oli yhtä mieltä opinnäytetyön tulosten perusteella tehdyistä johtopäätöksistä. (Kananen 2017, 177.)

Uskottavuutta tuo opinnäytetyöhön siinä käytetyn teoriapohjan ja aikaisempien tutkimusten käyttö. Opinnäytetyössä on käytetty laajasti aikaisempia tutkimuksia, tieteellisiä artikkeleita, hankeraportteja ja kirjallisuutta. Lähteet on pyritty pitämään mahdollisimman ajankohtaisina ja tuoreina. Käytetyt lähteet on tekstiin merkitty aina asianmukaisella ja raportointiohjeen mukaisella tavalla ilmoittamaan käytetyn tiedon alkuperä. Opinnäytetyössä ei ole rahoitusta eikä sidonnaisuuksia.

6.2 Eettinen pohdinta

Laadullinen tutkimus ei vielä kerro onko tutkimus laadukas. Tutkimuksen laatu on tutkimuksen luotettavuuden toinen puoli ja siihen sisältyy tutkimuksen eettisyys. Hyvää tutkimusta ohjaa moraalinen ja sitoutuneisuus eettisiin arvoihin. (Tuomi & Sarajärvi 2012, 127.)

Eettinen pohdinta on kuulunut olennaisena osana opinnäytetyön hahmotteluun, suunnitteluun ja tutkimussuunnitelman kirjoittamiseen. Opinnäytetyön tekijän rooli, motiivi ja lähtökohta opinnäytetyön aiheelle ovat olleet prosessin alusta saakka kriittisen tarkastelun kohteena niin tekijän itsensä kuin arvioivan yhteisön näkökulmasta. Opinnäytetyön prosessi on pyritty raportissa avaamaan ja kuvaamaan mahdollisimman läpinäkyvästi ja selkeästi. Valintoja on perusteltu ja valintojen tueksi on etsitty teorian tietoa.

Tutkittavien suojaan on opinnäytetyössä kiinnitetty erityistä huomiota. Hyvän tutkimuskäytännön mukaan ennen aineiston keruun aloittamista haettiin opinnäytetyölle tutkimuslupa sekä tutkittavilta pyydettiin suostumus haastatteluun. Haastattelupyynnössä kerrottiin haastateltavalle oleellinen tieto kyseessä olevasta opinnäytetyöstä, jotta haastateltavan suostumus oli perusteltu. Haastateltaville tarjottiin mahdollisuus tutkimussuunnitelmaan tutustumiseen. Haastateltavalla oli mahdollisuus missä tahansa opinnäytetyön tekemisen vaiheessa keskeyttää oma osallistuminen prosessiin. Haastateltavien nimiä ei kirjattu mihinkään, ei litteroituun tekstiin eikä muihin dokumentteihin. Haastattelunauhoitteessakaan ei mainittu haastateltavan nimeä.

Opinnäytetyössä tutkimuksen luotettavuus- osiossa on käsitelty paljon tutkimuseettisiä ratkaisuja. Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys liittyvät vahvasti toisiinsa. Opinnäytetyössä on pyritty käyttämään tarkasti lähdeviitteitä raportointiohjeiden mukaan. Näin on tarkoitus osoittaa arvostusta muiden tutkimuksille tai kirjallisuudelle eikä luvattomasti tai vääristellen esittää toisten havaintoja ja tuloksia omanani (Tuomi & Sarajarvi 2012, 133).

Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohjeeseen hyvästä tieteellisestä käytännöstä tutustuttiin opinnäytetyön prosessin alkuvaiheessa. Ohje kulki prosessin ajan mukana ja sitä hyödynnettiin valintoja pohtiessa. Opinnäytetyö on tehty laadullisesti ja eettisesti mahdollisimman hyvin ja moraalisesti oikein. (TENK 2012.)

6.3 Keskeisten tulosten tarkastelua

Opinnäytetyön tarkoitus oli kuvata sairaanhoitajan ammatti-identiteetin muodostumista monimuotokoulutuksessa. Opinnäytetyön tavoitteena oli tuottaa tietoa monimuotokoulutuksen kehittämiseksi ja ammatti-identiteetin kasvun tueksi opiskellessa sairaanhoitajaksi monimuotokoulutuksessa. Opinnäytetyö tuotti uudeltaisesta näkökulmasta kokemukseen perustuvaa tietoa ammatti-identiteetin muodostumisesta monimuotototeutuksen konseptissa. Tässä kappaleessa tarkastellaan opinnäytetyön tuloksia suhteessa aiemmin opinnäytetyössä esitettyyn teoriaan.

Tutoroinnin merkitys nousi opinnäytetyössä suureen rooliin. Ohjaavan opettajan eli opettajatutorin ohjaustaidot, motivaatio ja resurssit olivat merkityksellisessä roolissa opiskelijan ammatti-identiteetin rakentumisessa. Opettajatutor voi olla ensimmäinen samaistumisen kohde hoitotyön ammattiin alanvaihtajalla. Opettajatutor luo jonkinlaisen kuvan sairaanhoitajan työstä ja ammatista. Tutorin tehtävä on ohjata, motivoida, tukea, antaa palautetta ja löytää yhdessä voimavaroja. Saman opettajatutorin säilyminen koko opintojen ajan edisti monimuoto-opiskelijan koulu yhteisöön kuulumisen tunnetta. Tämä myös osaltaan vahvisti kokemusta itsestä tulevaisuudessa sairaanhoitajana.

Verkko-opiskelu vaatii oppijalta omaa aktiivisuutta, itseohjautuvuutta ja motivoituneisuutta. Verkko-opiskelun tulee olla päämäärätietoista ja sisältää selkeät tavoitteet. Opiskelijalta edellytetään taitoa omatoimisesti etsiä tarkoituksenmukaista tietoa ja arvioida, muokata ja yhdistää niitä muodostaen uusia merkitysrakenteita. (Karvonen 2001, 5.) Opinnäytetyössä nousivat esille itsereflektio, harjoittelukokemukset ja mielenkiinto alaa kohtaan ja niiden merkitys ammatti-identiteetin rakentumiseen. Sairaanhoitajaksi ei voi valmistua pelkästään käymällä opintojaksoja opinto-ohjelman mukaisesti, vaan kasvaminen sairaanhoitajaksi vaatii itsereflektiota, ohjausta, palautetta, kritiikkiä ja tukea. Monimuotokoulutus sisältää sekä verkko-opiskelua että lähiopetusta. Itsereflektiota toteutettiin verkossa yksilöllisesti ja ryhmässä, ohjauskeskusteluissa opettajan ja harjoittelun ohjaajien kanssa. Reflektointi oli osittain myös tiedostamatonta ja omaehtoista. Reflektointi ja vastuu omasta kasvusta nousivat opinnäytetyön tuloksissa esiin monessa kohdassa. Ammatillisuuden kasvu monimuotokoulutuksessa vaati riittävän vastuuntunnon sekä halun itsereflektioon.

Opiskelijan opiskelurytmi voi olla yksilöllinen ja oppimistavoitteet personoituja. Tämä vaatii oppimisympäristöiltä muokkautuvuutta ja sovellettavuutta. Tärkeintä on että opiskelija on ymmärtänyt asetetut tavoitteet. (Karvonen 2001, 5.) Monimuotokoulutuksessa opiskelun rytmitys on jokaisen opiskelijan itsensä mahdollista muokata itselleen sopivaksi. Tutkimuksen mukaan monimuotokoulutus hyödyttää sairaanhoitajaopiskelijoita opinnoissa, kun käytetään tarkoin harkittuja teknologian muotoja ja oppimisien tyyliä. Monimuotokoulutus laajentaa opiskelijan kokemusta kun oppimis-

tyylejä käytetään monipuolisesti. (Ireland ym. 2009.) Opinnäytetyössä oman oppimistyylin löytäminen ja sen toteuttamisen mahdollistuminen edistivät ammatti-identiteetin muodostamista. Oman tyylin ja taitojen tiedostaminen ja hyödyntäminen ovat myöhemmin tukena sairaanhoitajan ammattia toteuttaessa.

Sosiaalistumisella omaan ammattiryhmään tiedetään olevan merkitystä sairaanhoitajan ammatti-identiteettiin kasvaessa (Hyvönen 2008, 17). Monimuotokoulutuksessa opinnäytetyön mukaan sosiaalistumista toteutettiin monella eri tavalla. Tärkeimmiksi asioiksi sosiaalistumisen toteutumisessa nousi yhteenkuuluvuuden tunne. Yhteenkuuluvuuden tunnetta koettiin opiskelijakavereihin, opettajiin ja harjoittelun ohjajiin ja työtovereihin. Yhteenkuuluvuus lisääntyi kun konkreettiset yhteydet, kuten internet, sähköposti ja verkkoympäristö olivat toimivat ja kommunikaatio tapahtui kohdullisessa ajassa. Yhteenkuuluvuutta lisäsi myös kasvojen tunnistaminen. Toistensa tunnistaminen verkossa kasvojen avulla helpotti kommunikaatiota lähiopetuksessa sekä toi tunnetta ryhmään kuulumisesta. Muita sairaanhoitajan ammattiryhmään kuulumisen tunnetta lisääviä asioita olivat opettajan rooli, harjoittelut, ammattiliitot, vapaaehtoistyö ja paikallinen tilanne terveydenhoidossa. Välineitä ja tapoja kommunikaatioon verkossa oli useita ja verkkopohjaisessa opiskelussa käytetyn välineen merkitys korostuu. Oppimisympäristöjä on lukuisia erilaisia ja jokainen menetelmä pohjaa johonkin oppimiskäsitykseen. Tämä osaltaan ohjaa opiskelijaa tietynlaiseen opiskeluun. Verkko-oppimiskäsitykset pohjautuvat sekä itseohjautuvuuteen että verkon erityispiirteisiin. Yksilötöiden lisäksi vuorovaikutuksellisia elementtejä ja tiedon jakamista tuodaan verkossa esille. Nämä voivat olla erilaisia ryhmätöitä, ryhmäkeskusteluja, case-harjoituksia, roolipelejä tai projektitöitä. (Karvonen 2001, 4.) Opinnäytetyön tulokset noudattavat samaa linjaa aikaisempien tutkimusten kanssa vuorovaikutuksellisuuden tärkeydestä monimuotototeutuksessa ja sen vaikutuksesta ammatti-identiteetin kasvuun.

Monimuotokoulutuksessa tärkeässä roolissa on kädentaitojen opettelu ja niiden aikatauluttaminen lähiopetukseen. Opinnäytetyössä kädentaitojen harjoittelun merkitys korostui riippumatta koulutustaustasta. Kädentaitojen harjoittelua on monimuotokoulutuksessa saman verran kuin muissa tutkintoon johtavissa koulutuksissa. Opin-

näytetyön tulokset kädentaitojen kartuttamisen osalta myötäilevät aikaisemmin tutkittua. McCutheon ym. (2015) ehdottavat tutkimuksessaan, ettei monimuotokoulutuksessa tulisi olla kädentaitojen opettelua vähempää kuin perinteisessä opiskelussa. Kun tarkastellaan kädentaitojen opetusta monimuotototeutuksessa, tutkimuksessa todetaan että tutkimustuloksia löytyy sekä monimuotokoulutuksen tehokkuuden puolesta, että haasteista. Monimuotokoulutus varmasti vaikuttaa sairaanhoitajakoulutuksen hoitotyön kädentaitojen opetukseen tulevaisuudessa. Tarvitaan kuitenkin välttämättä lisää luotettavia tutkimustuloksia oppimismenetelmien innovaatioista ja niiden sisällyttämisestä verkko-opintoihin sekä kädentaitojen ja verkko-opetuksen välisen suhteen kehittämiseen. (McCutheon ym. 2015.)

Ammattikorkeakoululaki määrittelee, että ammattikorkeakouluopintojen täytyy tuottaa asiantuntijuutta ammatillisiin tehtäviin. Opinnäytetyössä korostui, että sairaanhoitajan tutkinto valmistaa sekä kädentaitojen osaamiseen että sairaanhoitajan asiantuntijan rooliin. Kädentaitojen osaamisen lisäksi opintojen tavoitteena on antaa laaja-alainen yleiskuva tehtäväalueen asemasta sekä kansallisessa että kansainvälisessä työelämässä ja merkityksestä yhteiskunnassa. (Ora-Hyytiäinen 2004, 23.) Nämä lain määrittelemät osaamisalueet toteutuivat monimuotokoulutuksessa. Sairaanhoitajalta edellytetään osaamisen kehittämistä ja ammatillisen pätevyyden säilyttämistä koko työuransa ajan. (Kotila 2012, 11 - 12.) Opinnäytetyön aineiston mukaan monimuotokoulutus valmisti opiskelijaa tulevaisuuden sairaanhoitajan ammattiin, sen epävarmuuteen, kehittämiseen ja omasta pätevyydestä vastaamiseen. Tuloksista huokui tarve saada toteuttaa hoitotyötä kädentaitojen kautta. Samansuuntaisia tuloksia on saatu aikaisemmista tutkimuksista, verrattaessa monimuotokoulutusta ja sairaanhoitajan kädentaitoja. Sairaanhoitajan työksi kuvattiin kädentaitoja ja erikoistumista tiettyyn osaamisalaan. Eloranta ja Virkki (2012, 96) kysyvät väitöskirjassaan halutaanko sairaanhoitajan ammatilta tulevaisuudessa laajuutta vai syvyyttä. Onko asiantuntijuuden oltava laaja ja kattavan koko muutosten kirjon vai voiko sairaanhoitaja syventyä omaan erikoisosaamiseensa, hoitotyöhön? Koulutuksen järjestäjän näkökulma on tärkeässä roolissa sillä yhteiskunnan muutospaineessa he visioivat tulevaa ja laativat koulutusta vastaamaan myös tulevaisuuden tarpeisiin. (Eloranta & Virkki 2012, 96.)

6.4 Johtopäätökset

Opinnäytetyö ei ole kattava tutkimus aiheesta. Kuitenkin tulosten perusteella voidaan saada tietoa monimuotokoulutuksesta sekä pohtia, onko opinnäytetyön tuloksia mahdollista hyödyntää monimuotokoulutuksen kehittämiseksi. Opinnäytetyön tulosten perusteella ammatti-identiteetin muodostumisesta monimuotokoulutuksessa voidaan esittää seuraavia varovaisia johtopäätöksiä.

1. Opintojen alkuvaiheessa toimiva kommunikaatio verkon kautta ja yhteys kouluun vahvisti monimuoto-opiskelijan tunnetta kuulumisesta kouluyhteisöön. Kuuluminen joukkoon nostatti tunnetta tulevasta sairaanhoitajan ammatti-identiteetistä. Tässä linkkinä toimi opettajatutor. Saman opettajatutorin säilyminen läpi opintojen mahdollisti paremmat edellytykset itsereflektioon ja sairaanhoitajuuden peilaamiseen.
2. Monimuotototeutus tutkintoon johtavassa koulutuksessa vaati vahvan oman motivaation ja vastuuntunnon. Itseohjautuvuus ja halu omaan kasvuun reflektion kautta olivat edellytys identiteetin kasvulle monimuotokoulutuksessa.
3. Monimuotokoulutuksessa omaan ammattiryhmään sosiaalistumisen moninaiset keinot korostuivat. Kouluyhteisössä ja verkossa sosiaalistumiseen toimivat erilaiset verkkoympäristöt ja sosiaalinen media. Henkilöiden tunnistettavuus esimerkiksi profiilikuvan avulla lisäsi ryhmään kuulumisen tunnetta. Harjoitteluyhteisöissä ohjaajien kautta tapahtuva reflektointi ja työyhteisöön kuulumisen tunne toivat lisäarvoa omalle sairaanhoitajuudelle. Lisäksi seurattiin mediaa ja omaa paikallista työllisyystilannetta sosiaali –ja terveysalalla.
4. Opiskelun aikatauluttaminen ja opiskeluvauhdin sovittaminen muuhun aikatauluun omassa elämässä koettiin vapautena. Monimuotokoulutus mahdollisti oman opiskelutyylin löytämisen, tiedostamisen ja toteuttamisen. Omien vahvuuksien tiedostaminen jo opiskeluaikana tuki sairaanhoitajan ammattiin kasvamista ja kehittymistä myöhemmin työelämässä.
5. Kädentaitojen kartuttaminen on perinteinen osa sairaanhoitajan ammatillista koulutusta. Muuttuvat työelämämarkkinat ja ammattikorkeakoulujen rakennemuutos haastavat tutkintoon johtavan koulutuksen sisällön tuottamaan osaamisen rinnalla asiantuntijuutta. Monimuotokoulutuksessa olisi tarpeellista huomioida kädentaitojen

harjoittelun ja sairaanhoitajan asiantuntijuuden kasvun suhdetta ja sen erityistä reflektioimista.

Yhteenvedona voidaan todeta, että monimuotokoulutuksessa ammatti-identiteetin kasvun kannalta tärkeimpiä piirteitä olivat yhteenkuuluvuus, oma motivaatio ja halu reflektioon, vapaus sekä kädentaitojen harjoittelun suhde sairaanhoitajan asiantuntijan roolin omaksumiseen (ks. taulukko 2).

Taulukko 2 Johtopäätökset taulukoituna

Sairaanhoitajan ammatti-identiteetin muodostuminen monimuotokoulutuksessa	
1. Kouluyhteisöön kuuluminen	<ul style="list-style-type: none"> - toimivat yhteydet - opettajatutor - sama opettajatutor läpi opintojen
2. Itseohjautuvuus	<ul style="list-style-type: none"> - vahva oma motivaatio - oma halu reflektioon
3. Monipuolinen sosiaalistuminen	<ul style="list-style-type: none"> - verkkoympäristöt - sosiaalinen media - henkilön tunnistettavuus esim. profiilikuvan avulla - harjoitteluyhteisöt - media ja paikallinen työllisyystilanne
4. Aikataulu	<ul style="list-style-type: none"> - oma opiskelutyö ja sen toteuttaminen - omien vahvuksien löytäminen - vahvuksien ja kehitystarpeiden tiedostaminen
5. Sairaanhoitajan ammatillisuus	<ul style="list-style-type: none"> - kädentaidot - asiantuntijan rooli - kädentaitojen ja asiantuntijan roolin erityinen reflektioiminen suhteessa toisiinsa

6.5 Jatkotutkimusmahdollisuudet ja tulosten hyödynnettävyys

Johtopäätöksinä esitellyt kohdat nostavat esiin monimuotokoulutuksen erityispiirteitä. Vaikka opinnäytetyö ei ole tutkimus, se antaa uutta näkökulmaa ilmiöön. Opinnäytetyössä esitellyjä tuloksia voidaan pohtia, kun tutkintoon johtavaa sairaanhoitajan monimuotokoulutusta kehitetään.

Aihetta rajatessa opinnäytetyön ulkopuolelle jäi monenlaisia näkökulmia. Olisi mielenkiintoista tietää miten alanvaihtajien ja lähihoitajien ammatti-identiteetin muo-

dostumisen prosessi eroaa toisistaan. Onko alanvaihtajien tarpeellista opiskella joi-
tain asioita syvällisemmin tai onko opiskelutahti liian nopea? Vai onko lähihoitaja-
taustaisella opiskelijalla hyödyllistä myös käydä perusasioita uudelleen pohtien asi-
oita sairaanhoitajan asiantuntijuuden näkökulmasta? Tämä voisi olla vertaileva tutki-
mus. Taustamuuttujissa oli myös vertailua aikuisten opiskelijoiden ja nuorten opiske-
lijoiden välillä ja elämäkokemuksen vaikuttamisesta motivaatioon ja opiskeluun.
Vaikuttavatko näiden ryhmien motivaatio erot ammatti-identiteetin muodostumi-
seen, kun toinen ryhmä vasta hakee persoonallista identiteettiään, ja toisella ryh-
mällä ammatti-identiteettiä rakennetaan limittäin jo olemassa olevaan persoonaan?
Opinnäytetyössä kuultiin kokemuksia monimuoto-opinnoista ja monessa kohdassa
monimuoto-opiskelijat vertasivat koulutustaan päiväopiskeluun. Päiväopiskelijoiden
ammatti-identiteetin muodostumista ja heidän kokemuksiaan opinnoista olisi mie-
lenkiintoista verrata opinnäytetyön tuloksiin.

Lähteet

- Alastaro, M., Åkerman, M. & Vaittinen, T. 2017. Asiantuntijahaastattelu. Teoksessa. Tutkimushaastattelun käsikirja. Toim. Hyvärinen, M., Nikander, P. & Ruusuvaori, J. 2017. Vastapaino. Tampere.
- Alasuutari, P. 2011. Laadullinen tutkimus 2.0. 4. painos. Osuuskunta Vastapaino. Tampere.
- Blek, T., Häkkinen, S., Immonen, M., Kantanen, M., Ketola, T., Kurunsaari, M., Nukari, E. & Pelkonen, A. 2015. Verkkopainotteinen monimuoto-opiskelu, teoksessa Koulutuksen kehittämisen katsaus 2015. Airuet aallon harjalla. Toim. Hakala, A., Ikonen, H., Laitinen-Vaananen, S., Raulo, A. & Tuomi, S. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja 209. http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/101180/JAMKJULKAISUJA2092015_web.pdf?sequence=1&isAllowed=y.
- Drew, D. 2011. Professional identity and culture of community nursing. British Journal of Community Nursing Vol 16, No 3. <http://web.b.ebsco-host.com/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=60&sid=b447d0a5-1e09-4e41-abfa-f4ca47508c63%40sessionmgr104>.
- Eloranta, T. & Virkki, S. 2012. Sairaanhoidajan tulevaisuuden taitoprofiili. Kasvatustieteiden yksikkö. Ammattikasvatuksen koulutus. Pro gradu tutkielma. Tampereen yliopisto. <https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/83557/gradu05902.pdf?sequence=1>.
- Eriksson-Piela, S. 2003. Tunnetta tietoa vai hierarkiaa?. Väitöskirja. Tampereen yliopisto, yhteiskuntatieteellinen tiedekunta. <https://tampub.uta.fi/handle/10024/67295>.
- Erytisavustus korkeakouluille korkeakoulutuksen kehittämiseen 2018-2020. 2017. Opetus- ja kulttuuriministeriö. Viitattu 23.8.2017. http://minedu.fi/avustukset/avustus/-/asset_publisher/korkeakoulutuksen-kehittamishankkeet.
- Eteläpelto, A. & Vähäsantanen, K. 2010. Ammatillinen identiteetti persoonallisena ja sosiaalisena konstruktiona. Teoksessa Ammatillisuus ja ammatillinen kasvu. Toim. Eteläpelto, A. & Onnismaa, J. 2010. Aikuiskasvatuksen 46. vuosikirja. 1.-3. painos. Kansanvalistusseura ja Aikuiskasvatuksen Tutkimusseura.
- Hallitusohjelma 2015. Valtioneuvoston kanslia. Viitattu 7.6.2016. http://valtioneuvosto.fi/documents/10184/1427398/Ratkaisujen+Suomi+FI+YHDISTETTY+netti.pdf/801f523e-5dfb-45a4-8b4bb_5b5491d6cc82.
- Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2009. Tutkimushaastattelu, Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Geaudeamus Helsinki University Press.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2013. Tutki ja kirjoita. 15.-17. uud. p. Helsinki: Tammi.

Hyvönen, L. 2008. Ammatti-identiteetin muodostuminen uudelleen koulutuksessa ja uudessa ammatissa. Pro gradu tutkielma. Tampereen Yliopisto, Kasvatustieteen laitos. <https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/79480/gradu03230.pdf?sequence=1>.

Ilmonen, K. 2015. Muuan diskurssianalyysi – Esimerkkinä Chydenius-instituutin vaikuttavuustutkimus. Teoksessa Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2. Toim. Valli, R. & Aaltola, J. 2015. PS-kustannus. Jyväskylä.

Ireland, J., Martindale, S., Johnson, N., Adams, D., Eboh, W. & Mowatt, E. 2009. Blended learning in education: effects on knowledge and attitude. *British Journal of Nursing*, 1/22/2009; 18(2): 124-130. 7p.

Jyväskylän ammattikorkeakoulu, 10.04.2015. Tiedote. JAMKiin ensisijaisia hakijoita liki 6000. ePressi.com. Viitattu 26.8.2017 <https://www.epressi.com/tiedotteet/koulutus/jamkiin-ensisijaisia-hakijoita-lik-i-6000.html>.

Kananen, J. 2008. Kvali, Kvalitatiivisen tutkimuksen teoria ja käytänteet. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja 93.

Kananen, J. 2015. Opinnäytetyön kirjoittajan opas. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja 202.

Kananen, J. 2017. Laadullinen tutkimus pro graduna ja opinnäytetyönä. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja 234.

Karvonen, A. 2001. Itsearviointi ja motivointi verkko-oppimisympäristössä. Pro-gradu tutkielma. Tietojenkäsittelylaitos. Helsingin yliopisto.

Kivi, K. 2015. Laadullinen tutkimus prosessina, teoksessa Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2. Toim. Valli, R. & Aaltola, J. 2015. PS-kustannus. Jyväskylä.

Koppa 2011. Jyväskylän Yliopisto. Oppiminen verkossa-sivusto. Viitattu 29.3.2016. <https://koppa.jyu.fi/avoimet/mit/virtuaaliset-oppimisympaeristoet/oppiminen-ja-opettaminen-verkossa/oppiminen-verkossa>.

Kotila, J. 2012. Vertaisarviointi osaamisen kehittämisen menetelmänä. Pro gradu tutkielma. Itä-Suomen Yliopisto, terveystieteiden tiedekunta. http://epublications.uef.fi/pub/urn_nbn_fi_uef-20121012/urn_nbn_fi_uef-20121012.pdf.

Koulutus ja tutkimus vuosina 2011–2016. 2012. Kehittämissuunnitelma. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2012:1. Koulutus- ja tiedepolitiikan osasto. Viitattu 7.6.2016. <http://www.lamk.fi/projektit/aikoko/asiaa-aikuiskoulutuksesta/Documents/Koulutus%20ja%20tutkimus%20vuosina%202011-2016%20-%20Kehitt%c3%a4missuunnitelma.pdf>

Laine, T. 2015. Miten kokemusta voidaan tutkia – Fenomenologinen näkökulma, teoksessa Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2.F. Toim. Valli, R. & Aaltola, J. 2015. PS-kustannus. Jyväskylä.

- Nuutinen, S. 2008. Työssäoppimisen merkitys ammatillisen identiteetin rakentumiselle Sosiaali- ja terveysalalla. Tampereen yliopisto. Kasvatustieteiden laitos Pro gradu- tutkielma. <https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/79361/gradu02607.pdf?sequence=1>.
- McCutcheon, K., Lohan, M., Traynor, M. & Martin, D. 2015. A systematic review evaluating the impact of online or blended training vs. face-to-face learning of clinical skills in undergraduate nurse education. *Journal of Advanced Nursing*. 71(2), 255-270. doi: 10.1111/jan.12509.
- Ora-Hyytiäinen, E. 2004. Auttajasta reflektiiviseksi sairaanhoitajaksi - Ammattikorkeakouluopiskelijan kasvu ja kehittyminen ammattiin. Väitöskirja. Tampereen yliopisto.
- Phelan, J. E. 2015. The Use of E-Learning in Social Work Education. doi:10.1093/sw/swv010. National Association of Social Workers <http://web.b.ebsco-host.com/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=70&sid=b447d0a5-1e09-4e41-abfa-f4ca47508c63%40sessionmgr104>.
- Ruusuvuori, J., Nikander, P., 2017. Haastatteluaineiston litterointi. Teoksessa Tutkimushaastattelun käsikirja (toim.) Hyvärinen, M., Nikander, P. & Ruusuvuori, J. 2017. Vastapaino. Tampere.
- Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2006. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Viitattu 7.6.2016. http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L3_2.html.
- Sairaanhoitajaliiton APN- asiantuntijaryhmä. 2016. Sairaanhoitajien uudet työnkuvat – laatua tulevaisuuden sote-palveluihin-raportti. Sairaanhoitajaliitto. Viitattu 7.6.2016. <https://sairaanhoitajat.fi/wp-content/uploads/2016/04/Laajavastuinen-sairaanhoitaja-muuttaa-sote-palveluita.pdf>.
- Sairaanhoitajan eettiset ohjeet. 1996. Sairaanhoitajaliiton liittokokous 28.9.1996. Viitattu 3.9.2017. <https://sairaanhoitajat.fi/jasenpalvelut/ammattillinen-kehittymisen/sairaanhoitajan-eettiset-ohjeet/>.
- TENK 2012. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohje. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. 2012. Tutkimuseettinen neuvottelukunta. Viitattu 25.8.2017. http://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf.
- Teräs, M. Kiias, S. & Jokela, J. 2016. AMK-lehti/UAS journal 1/2016. Koulutus ja oppiminen-osio. Viitattu 13.9.2017. <https://uasjournal.fi/koulutus-oppiminen/simulaa-tiot-haastavat-opiskelutaitoja/#1458134585005-b3f22396-5506>.
- Tilastokeskus 2010. Ammattiluokitus. Sairaanhoitajat. Viitattu 3.9.2017. <http://www.stat.fi/meta/luokitukset/ammatti/001-2010/32211.html>.
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A., 2012. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 9.uud.p. Helsinki. Tammi.

Vanttaja, M. & Järvinen, T. 2006. Oppiminen ja identiteetti muuttuvassa yhteiskunnassa. Teoksessa Elinkautisesta työstä elinikäiseen oppimiseen. (toim.) Mäkinen, J., Olkinuora, E., Rinne, R. & Suikkanen, A. 2006. PS-kustannus.

Liitteet

Liite 1 Saatekirje

SAATEKIRJE

Jyväskylä

ARVOISA OPISKELIJA JA KUTSUN VASTAANOTTAJA

Opiskelen Jyväskylän ammattikorkeakoulussa sairaanhoitajaksi hoitotyön koulutusohjelmassa. Teen opinnäytetyönäni tutkimuksen Sairaanhoitajan ammatti-identiteetin muodostumisesta monimuotokoulutuksessa. Toivon että opinnäytetyön avulla monimuotokoulutusta voidaan kehittää ja tukea ammatti-identiteetin kasvua tulevaa sairaanhoitajan ammattia varten. Opinnäytetyö suoritetaan laadullisena tutkimuksena ja aineisto kerätään teemahaastatteluin.

Kutsun Sinut osallistumaan tutkimukseen jakamalla oman kokemuksesi ja asiantuntijuutesi opintojen ajalta. Haluaisin haastatella Sinua kokemuksistasi sairaanhoitajaopintojen monimuotototeutuksesta. Haastatteluun varataan aikaa noin tunti.

Osallistuminen haastatteluun on täysin vapaaehtoista ja luottamuksellista. Missään tutkimuksen vaiheessa henkilötietosi tai nimesi ei päädy dokumentteihin eikä tietosi ole tunnistettavissa valmiista opinnäytetyöstä.

Tämän sähköpostin liitteenä on suostumuskaavake opinnäytetyöhön osallistumisesta. Voit tutustua siihen rauhassa. Suostuessasi haastatteluun pyydän Sinulta allekirjoituksen paikan päällä.

Pyydän ystävällisesti vastaamaan tähän sähköpostiin ja varaamaan ajan haastatteluun. Vastaan mielelläni kaikkiin kysymyksiin myös puhelimitse.

Tuhannet kiitokset jo etukäteen.

Parhain terveisin, Anne Majuri majuri.anne@hotmail.com , H9191@student.jamk.fi

040 9137823

Liite 2 Suostumus opinnäytetyöhön

TIEDOTE HAASTATELTAVILLE JA SUOSTUMUS OPINNÄYTETYÖHÖN
OSALLISTUMISESTA

Opinnäytetyön nimi

Sairaanhoitajan ammatti-identiteetin muodostuminen monimuotokoulutuksessa

Vastuullinen opinnäytetyön tekijä

Anne Majuri

sairaanhoitajaopiskelija, Jyväskylän ammattikorkeakoulu

Pittääntie 159, 41440 Ruuhimäki

040 9137823

majuri.anne@hotmail.com / H9191@student.jamk.fi

Opinnäytetyön taustatiedot

Kyseessä oleva opinnäytetyö on yksittäinen tutkimus eikä osa mitään hanketta tai tutkimussarjaa. Opinnäytetyöllä ei ole erillistä rahoitusta. Opinnäytetyö tehdään Jyväskylän ammattikorkeakoululle.

Opinnäytetyön tarkoitus, tavoite ja merkitys

Opinnäytetyön tavoite on kerätä tietoa sairaanhoitajan ammatti-identiteetin muodostumisesta monimuotokoulutuksessa. Opinnäytetyön tarkoitus on tuottaa tietoa monimuotokoulutuksen kehittämiseksi ja ammatti-identiteetin kasvun tueksi opiskeltaessa sairaanhoitajaksi monimuotokoulutuksessa.

Opinnäytetyöllä pyritään muodostamaan käsitys monimuotototeutuksessa tapahtuvasta ammatti-identiteetin kasvusta, sitä edistävästä ja estävästä tekijöistä sekä pohtimaan miten ammatti-identiteetin kasvua monimuotototeutuksessa voitaisiin tukea.

Tutkimusaineiston käyttötarkoitus, käsittely ja säilyttäminen

Tämä suostumuslomake toimitetaan haastateltaville sähköpostin liitteenä saatekirjeen kera. Haastateltava saa tutustua opinnäytetyöhön rauhassa ja suostuessaan haastattelutapaamiseen allekirjoitamme suostumускаavakkeen vastuullisen opinnäytetyön tekijän läsnä ollessa tapaamisen alussa.

Tutkimusaineisto kerätään haastattelemalla ja saatetaan analysoitavaan muotoon litteroimalla. Aineistoa käytetään ainoastaan tämän tutkimuksen tarkoituksiin ja aineisto käsittelee ainoastaan vastuullisen opinnäytetyön tekijä Anne Majuri. Opinnäytetyön tulosta voidaan hyödyntää kehittämistarkoituksessa, kuitenkin aineisto hävitetään opinnäytetyön valmistuttua. Nauhoitettu ja litteroitu haastatteluaineisto säilytetään muistitikulla, joka on vastuullisen opinnäytetyön tekijän hallussa.

Menettelyt, joiden kohteeksi haastateltavat joutuvat

Haastateltavat rekrytoidaan tarkoituksenmukaisesti niin että haastateltava liittyy tutkittavaan ilmiöön. Haastateltavien yhteystiedot luovutetaan Jyväskylän ammattikorkeakoulusta niiden osalta jotka ovat tähän luvan antaneet.

Haastateltava suostuu yhteen noin tunnin mittaiseen haastatteluun joka nauhoitetaan. Muita toimenpiteitä ei haastateltavilta odoteta.

Miten ja mihin opinnäytetyön tuloksia aiotaan käyttää

Opinnäytetyön tulokset julkaistaan Jyväskylän ammattikorkeakoulun opinnäytetyön julkaisutavan mukaisesti sähköisenä versiona. Opinnäytetyö on julkinen. Halutessaan haastateltavilla on mahdollista saada valmis opinnäytetyö myös kirjallisessa muodossa.

Osallistuminen opinnäytetyöhön on täysin vapaaehtoista. Haastateltavilla on opinnäytetyön teon aikana oikeus kieltäytyä haastattelusta ja keskeyttää opinnäytetyöhön osallistuminen missä vaiheessa tahansa ilman, että siitä aiheutuu heille mitään seuraamuksia. Opinnäytetyön järjestelyt ja tulosten raportointi ovat luottamuksellisia. Opinnäytetyöstä saatavat haastateltavien henkilökohtaiset tiedot tulevat ainoastaan opinnäytetyön tekijän käyttöön ja tulokset julkaistaan tutkimusraporteissa siten,

ettei yksittäistä haastateltavaa voi tunnistaa. Haastateltavilla on oikeus saada lisätietoa opinnäytetyöstä missä vaiheessa tahansa.

Olen perehtynyt tämän opinnäytetyön tarkoitukseen ja sisältöön, kerättävän tutkimusaineiston käyttöön, haastateltaville aiheutuviin mahdollisiin haittoihin sekä haastateltavien oikeuksiin. Suostun osallistumaan opinnäytetyöhön annettujen ohjeiden mukaisesti. Voin halutessani peruuttaa tai keskeyttää osallistumiseni tai kieltäytyä opinnäytetyöhön osallistumisesta missä vaiheessa tahansa. Opinnäytetyön tuloksia ja kerättyä aineistoa saa käyttää ja hyödyntää sellaisessa muodossa, jossa yksittäistä haastateltavaa ei voi tunnistaa.

Päiväys

Haastateltavan allekirjoitus

Liite 3 Haastattelurunko

Haastattelurunko

Sairaanhoitajakoulutus; monimuotototeutus

- Opiskelun aloittaminen ja uusi menetelmä
- Opiskelumenetelmät
  - . reflektio
  - . harjoittelut
  - . omat vahvuudet /heikkoudet
  - . oma opiskelutapa

Opintojen tuki

- koulun tuki, harjoittelupaikan tuki
- opettajatutorin merkitys
- ryhmän merkitys

Opetusmenetelmät

- ammatti-identiteetin kehitystä edistävät menetelmät
- ammatti-identiteetin kehitystä estävät menetelmät

Miten kuvailisit omaa ammatti-identiteettiäsi nyt?